

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

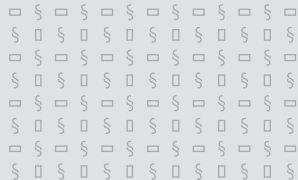
Hospodářská politika a fiskální politika

NP101Zk Ekonomika veřejné správy

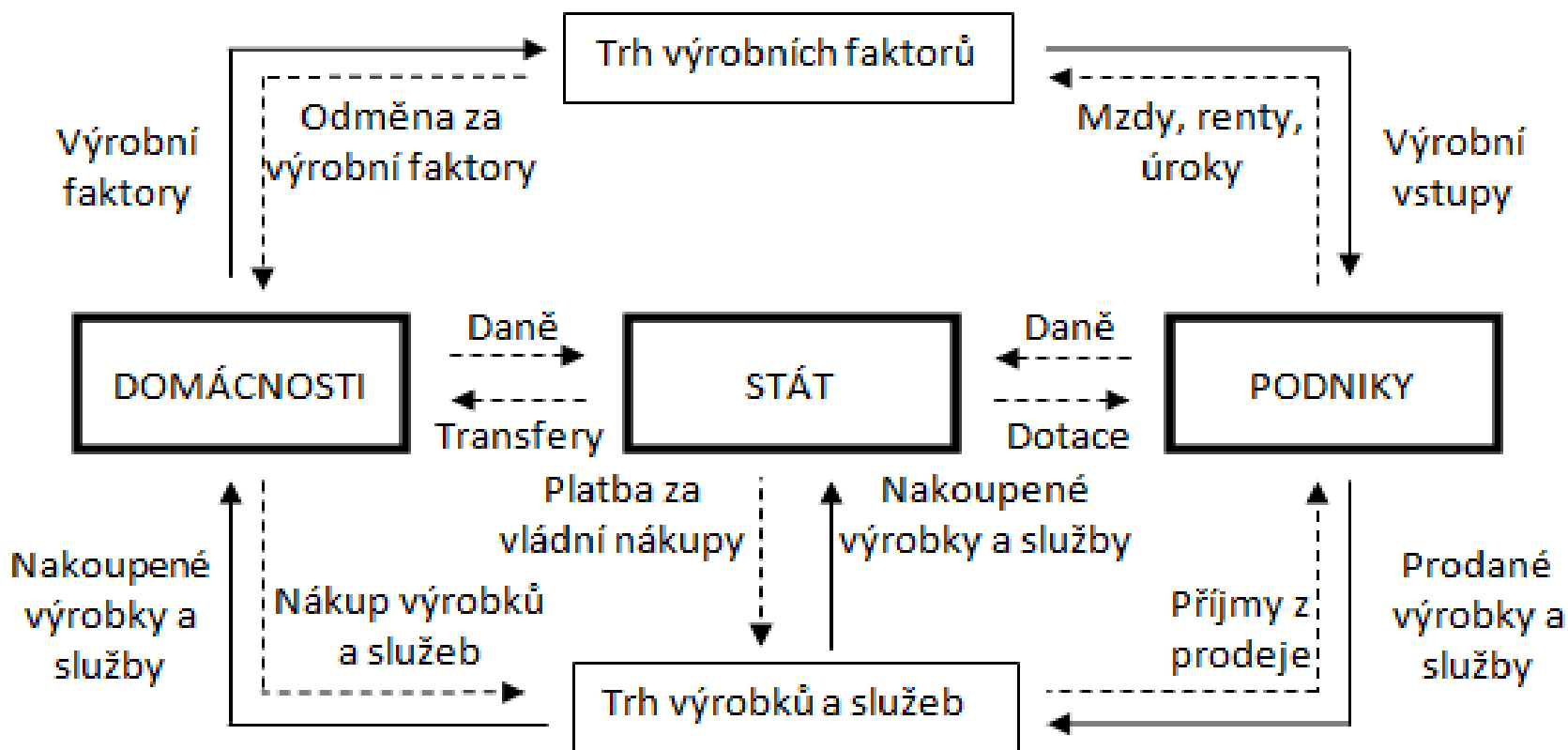
podzim 2015

Libor Kyncl

S využitím materiálů Aleny Kerlinové

Ekonomický koloběh

→ Tok výrobních faktorů, výrobků a služeb

---> Tok peněz

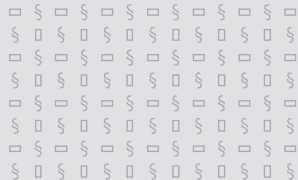
Subjekty v rámci ekonomického systému

- 2-sektorová ekonomika: firmy (podniky), domácnosti
 - Příjmy domácností se dělí na spotřebu a úspory, firmy vyplácí mzdy za výrobní faktor práce, úroky za výrobní faktor kapitálu a rentu za výrobní faktor půdy, vynakládají investice
- 3-sektorová ekonomika: firmy (podniky), domácnosti, stát
 - Dtto
 - Firmy i domácnosti platí daně státu, stát vyplácí domácnostem transfery (sociální dávky), stát vynakládá vládní výdaje na vládní nákupy a na dotace
 - (+ veřejná správa a státní podniky = stát vyplácí plat / mzdu za práci)

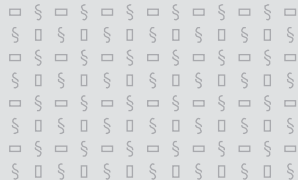
Subjekty v rámci ekonomického systému

- 4-sektorová ekonomika: firmy (společnosti), domácnosti, stát, zahraničí (export, import)
- celý model: firmy (společnosti), domácnosti, stát, zahraničí (export, import), finanční sektor (trh finančního zprostředkování, trh cenných papírů)

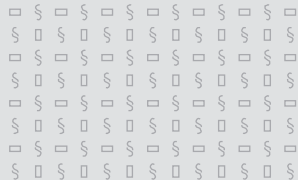
Veřejná správa

- Poslání: řízení a správa veřejného sektoru
- Funkce:
 - Normativní
 - Ochranná - zajistit a organizovat vnitřní a vnější bezpečnost a pořádek státu
 - Ekonomicko-regulační - ovlivňování národního hospodářství
 - Hospodářsko-organizátorská - tvorba, přerozdělování a použití bohatství

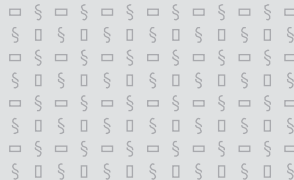
Smíšený systém ekonomiky

- Tržní systém regulovaný státem
- Obsahuje prvky ziskového (tržního) systému, tak neziskového (netržního) sektoru
 - Posláním veřejného je předcházet důsledkům tržních selhání, příp. řešit důsledky těchto selhání
- Stát - zasahuje zejména prostřednictvím vybíraných daní a nabídkou veřejných statků a redistribucí

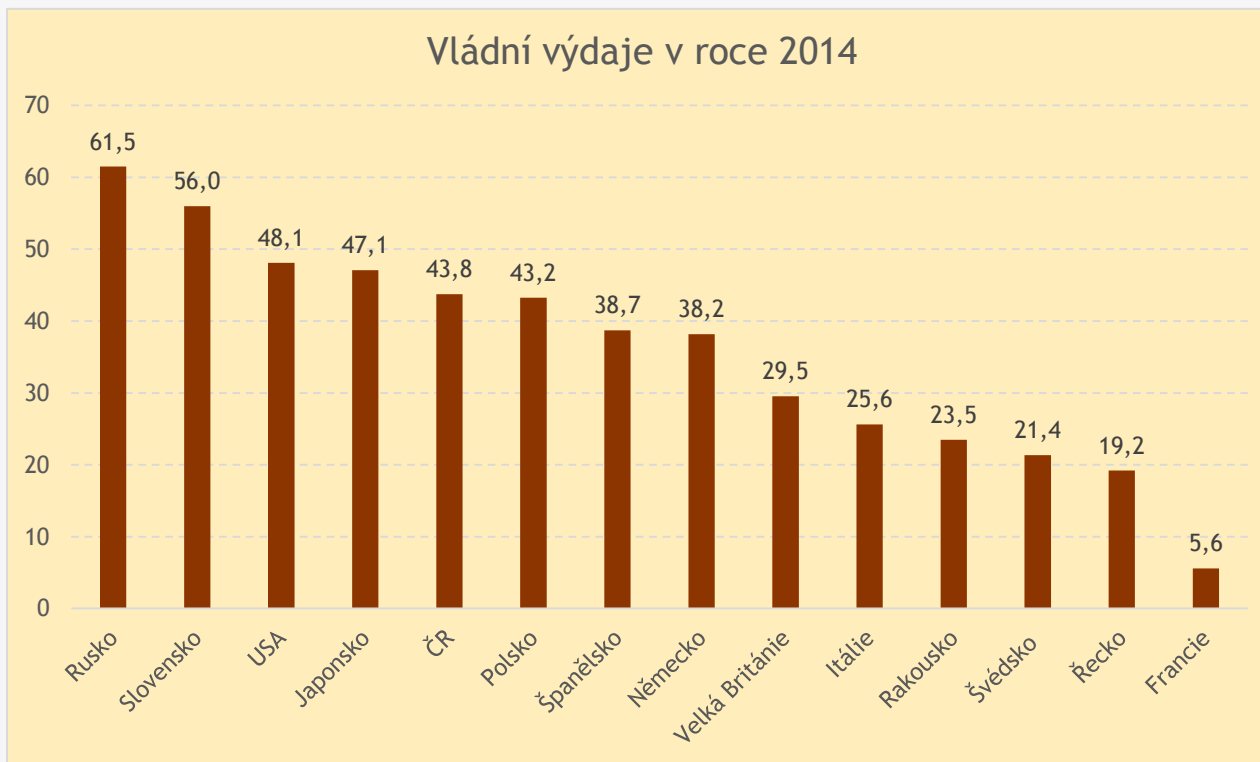
Hodnocení úlohy státu v ekonomice

- Otázka, jak najít tu správnou míru státních zásahů
- Rozsah státní moci
 - Podíl veřejných výdajů na HDP
 - Daňová kvóta
- Výkonnost státní moci
 - Podle dosažení vytýčených cílů v jednotlivých oblastech, do kterých stát zasahuje

Podíl veřejných výdajů na HDP

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vládní výdaje (%)	40,9	15,1	36,8	47,1	45,6	43,0	45,6	44,8	36,8	43,5	43,8

Zdroj:
<http://www.heritage.org/>

Složená daňová kvóta

	ČR	Maďarsko	Německo	Polsko	SR	průměr EU (27)
Daňová kvóta	34,4	37	38,7	32,4	28,5	38,8

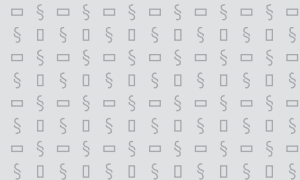
Hospodářská politika

- Prostřednictvím tzv. netržních činností státu
 - Legislativní činnost
 - Alokační činnost
 - Redistribuční činnost
 - Regulační činnost
 - Stabilizační činnost

= politika, která zkoumá cíle, které si stát v hospodářství vytyčil, a nástroje používané k dosažení stanovených cílů

= zásahy státu, kterými přímo vstupuje do hospodářských procesů

- Makroekonomická vs. Mikroekonomická

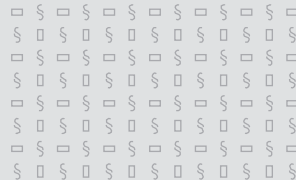
Realizace hospodářské politiky

- Nejčastěji: vláda, centrální banka, státní správa, soudy, různé zájmové skupiny
- 2 základní hospodářsko-politická centra:
 - Vláda - realizuje fiskální politiku, důchodovou politiku, částečně vnější hospodářskou politiku
 - Centrální banka - realizuje monetární politiku, částečně vnější hospodářskou politiku

Makroekonomická hospodářská politika - cíle

- Primární cíl: dosažení maxima společenského blahobytu
 - Založeno na tzv. Paretově optimu
- Přispívat ke splnění základních společenských cílů - svoboda, spravedlnost, bezpečnost, demokracie,...
- Tradiční cíle:
 - Ekonomický růst
 - Cenová stabilita
 - Plná zaměstnanost
 - Vyrovnaná platební bilance
 - + Vyrovnanost státního rozpočtu

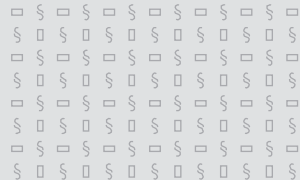
Produkt I.

- K měření makroekonomického výkonu
- Závisí na disponibilním množství a kvalitě výrobních faktorů a dostupné úrovni technologií
 - Výrobní faktory: půda, práce, kapitál
 - Hranice produkčních (výrobních) možností
- Toková veličina - měření toku výstupů na trhu finální produkce
- Zahrnuje: pouze statky prodávané na trzích, pouze nově vyrobené statky
- Vyloučeny: čistě peněžní transakce, směnné transakce existujícího majetku, meziprodukty

Produkt II.

- Domácí vs. Národní
 - Hledisko teritoriální nebo národnosti
- Čistý vs. Hrubý
 - Rozdíl představuje opotřebení
 - Pouze čisté nebo celkové (hrubé) investice
- Nominální vs. Reálný
 - Vyjádřený v běžných nebo stálých cenách
 - Rozdíl představuje inflace

HDP - metody výpočtu

- Výdajová metoda
 - $HDP = C + I + G + NX$
- Důchodová metoda
 - Příjmy vlastníků výrobních faktorů
- Výrobní metoda
 - HDP jako přidaná hodnota

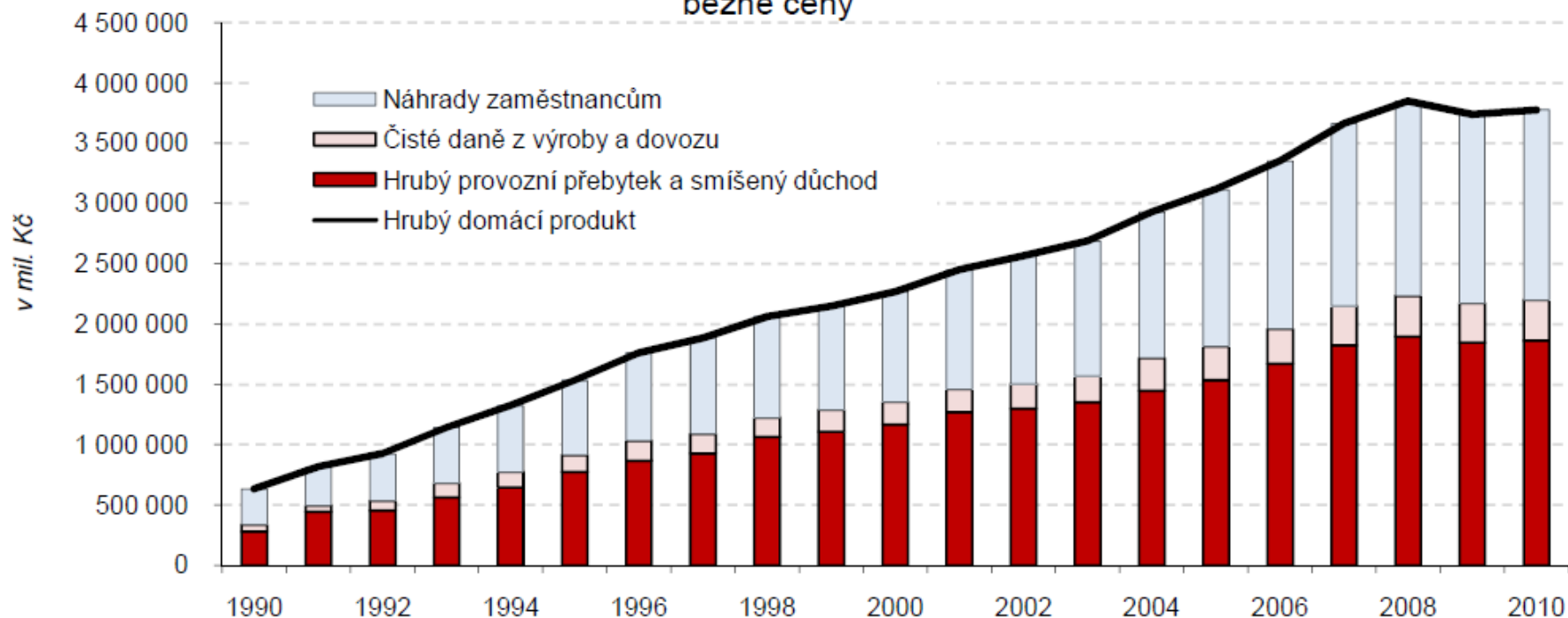

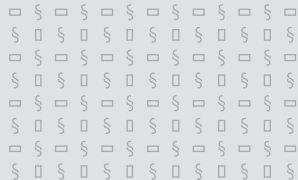
HDP nezachycuje

- Netržní statky
- Hodnotu volného času
- Škody na životním prostředí
- Šedou/stínovou ekonomiku
- Kvalitu zboží a služeb

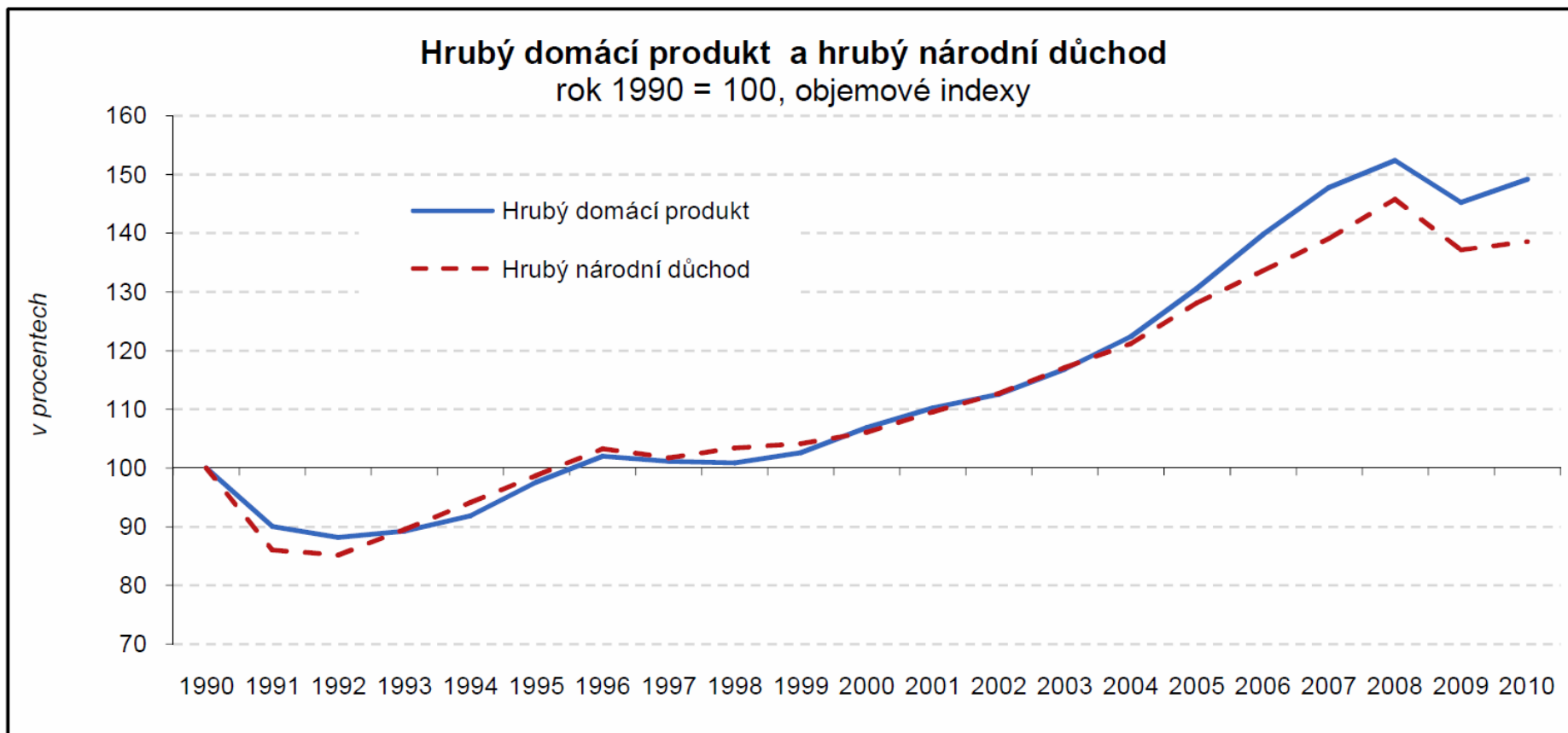

Hrubý domácí produkt důchodovou metodou běžné ceny

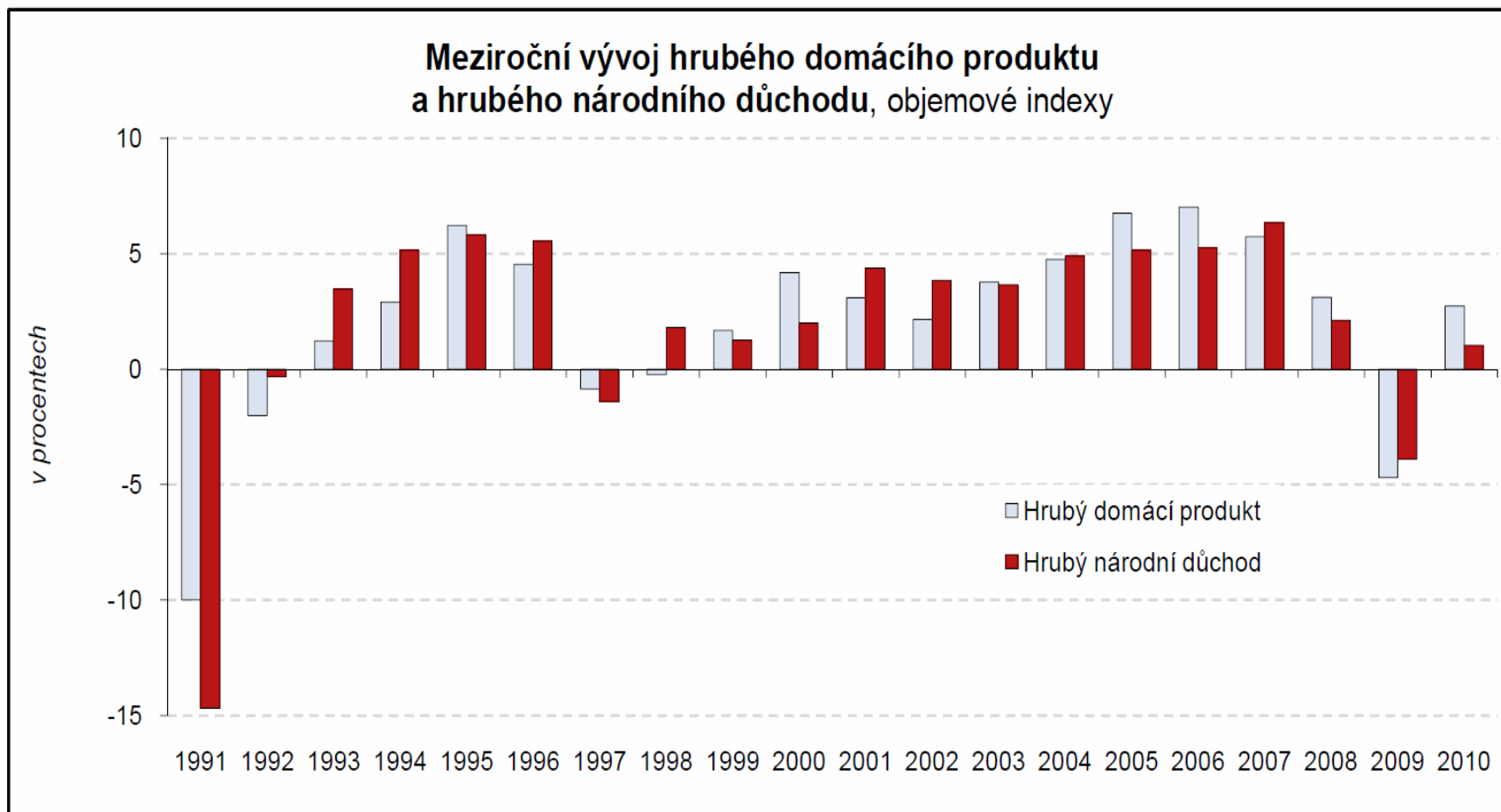

HDP a hrubý NI

Zdroj: ČSÚ

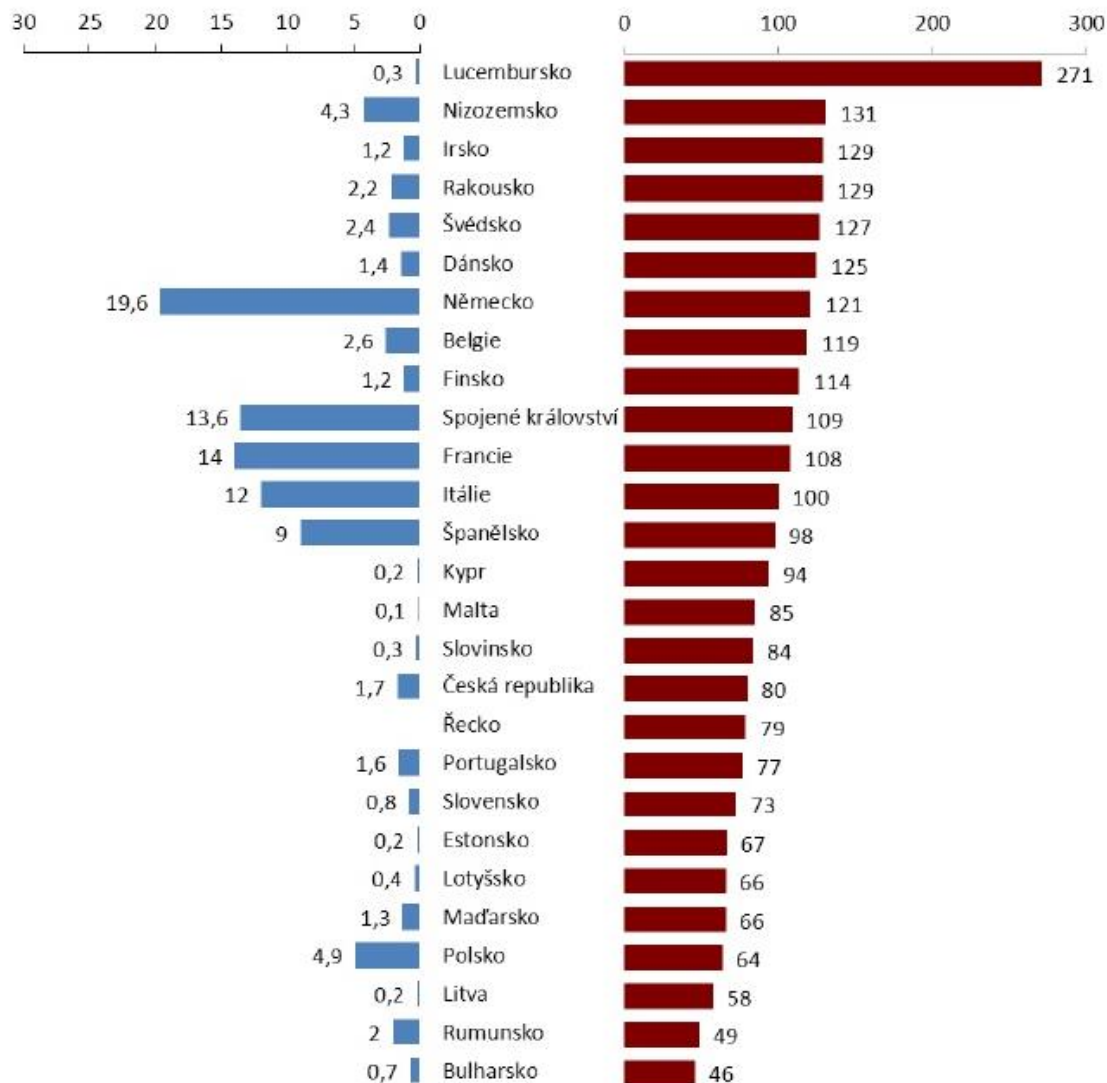
Zdroj: ČSÚ

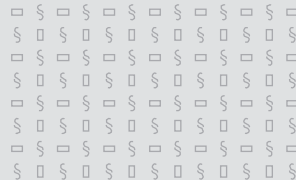

Graf 1: HDP v roce 2011 v PPS

% podíl jednotlivých členských států na celkovém HDP EU v PPS v roce 2011

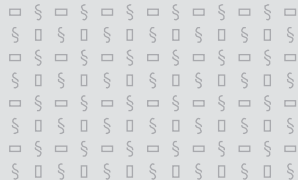
HDP na obyvatele v PPS - Index (EU-27 = 100) za rok 2011

Potenciální produkt

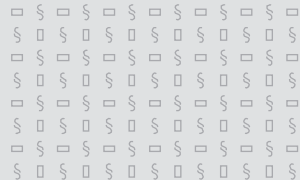
- Produkt, který se vyrábí při přirozené míře zaměstnanosti
- Není ovlivněn změnami cenové hladiny
 - Změny cenové hladiny mohou vychýlit HDP od potenciálního produktu pouze krátkodobě, nikoliv dlouhodobě

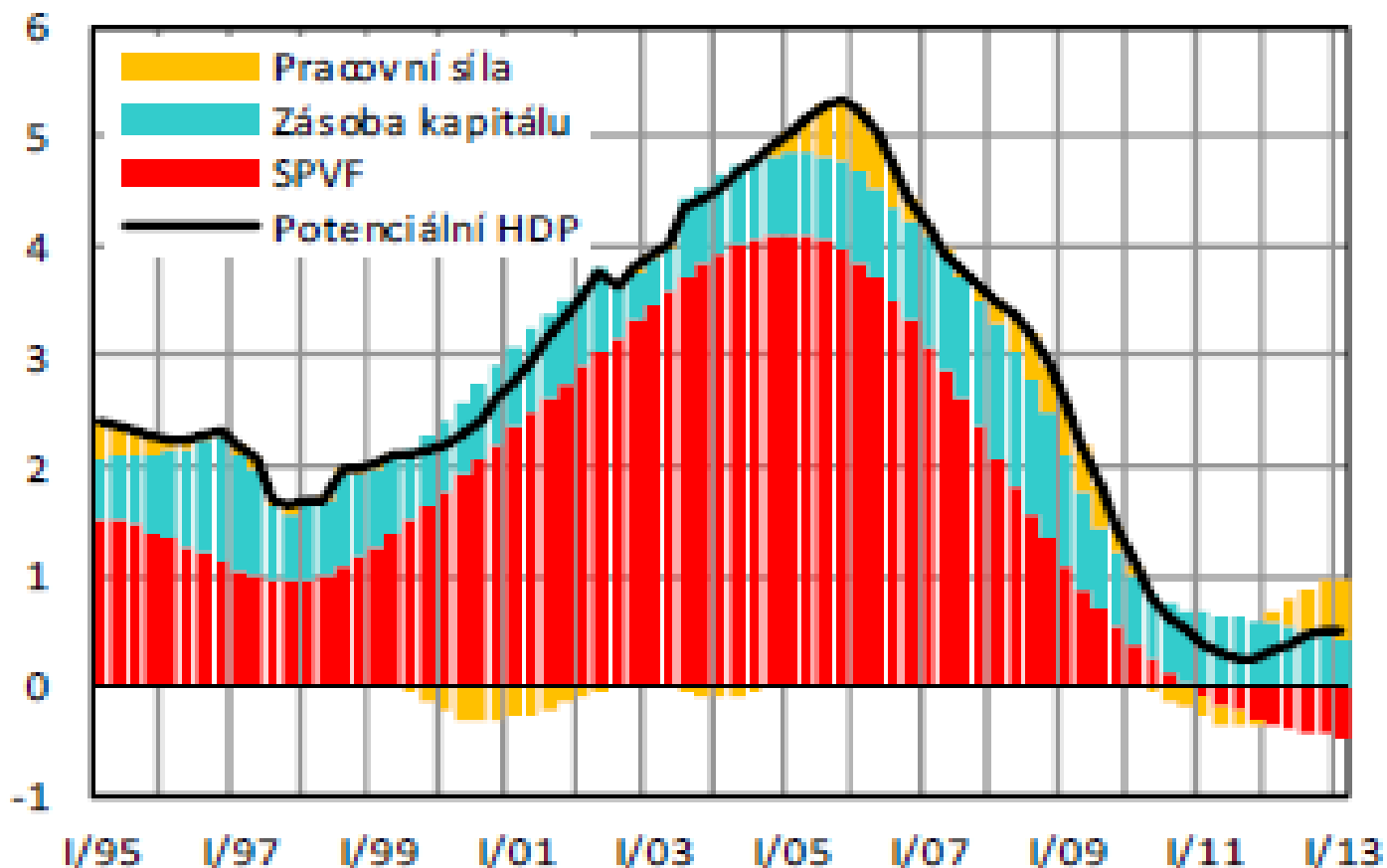
Ekonomický růst

= Zvýšení potenciálního produktu v čase

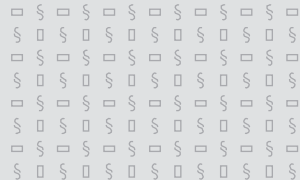
- Extenzivní vs. Intenzivní
 - Založen na využívání výrobních faktorů
 - Posun hranice produkčních (výrobních) možností
- Měření pomocí reálného HDP - očištění o krátkodobé výkyvy (zjištění trendu)

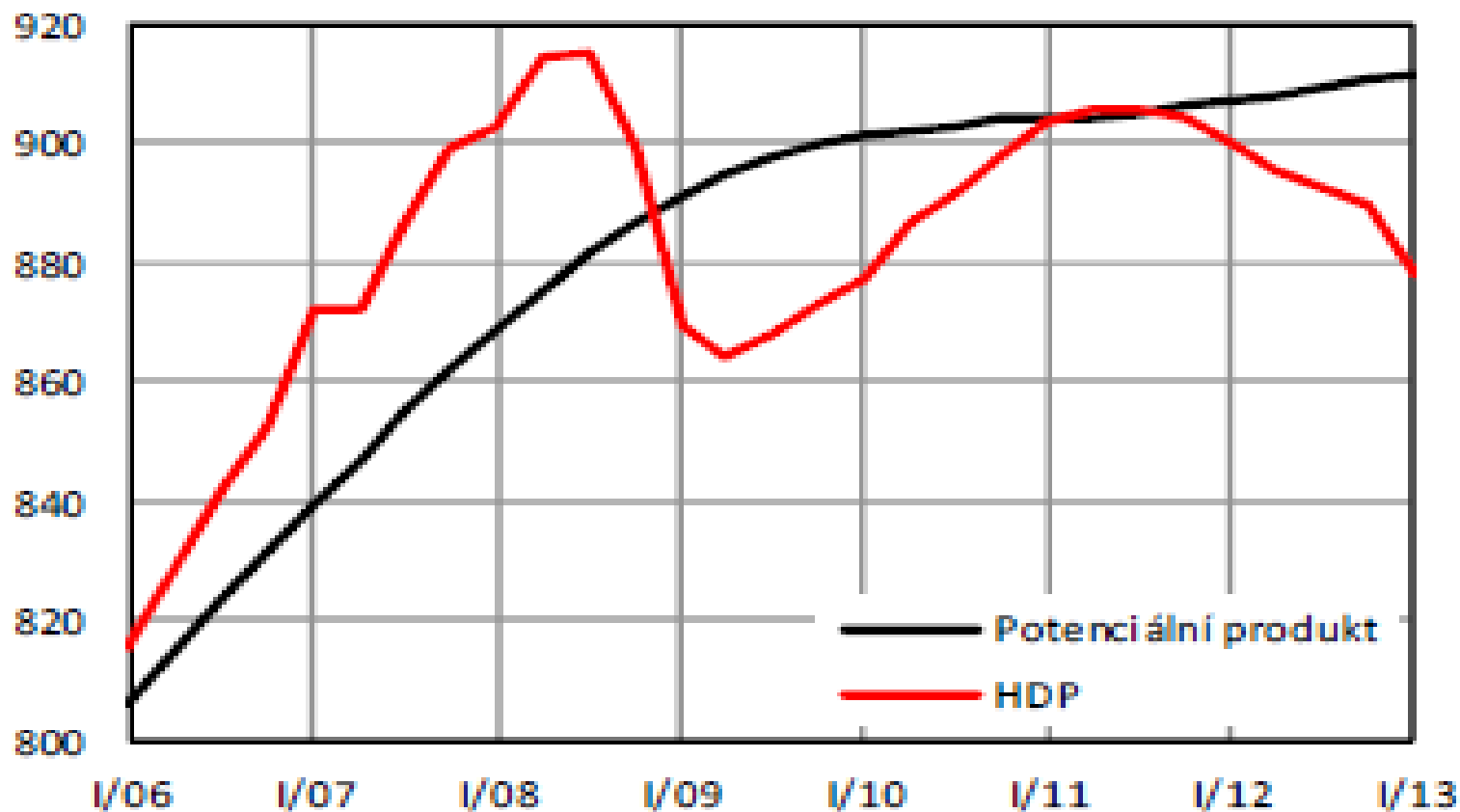
Graf B.1.2: Tempo růstu potenciálního produktu
v %, příspěvky v procentních bodech

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Graf B.1.4: Úroveň potenciálního produktu a HDP
v mld. Kč, stále ceny roku 2005

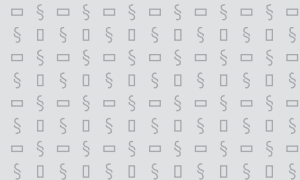
Hospodářské cykly I.

- Krátkodobé kolísání ekonomiky
 - V teorii dva přístupy:
 - Monetární teorie cyklu
 - Reálná teorie cyklu
 - 4 fáze hospodářského cyklu
 - Expanze (oživení, obnova) - růst nad potenciální produkt
 - Vrchol
 - Kontrakce - pokles pod potenciální produkt
 - Dno (sedlo)
- + stagnace, recese, deprese

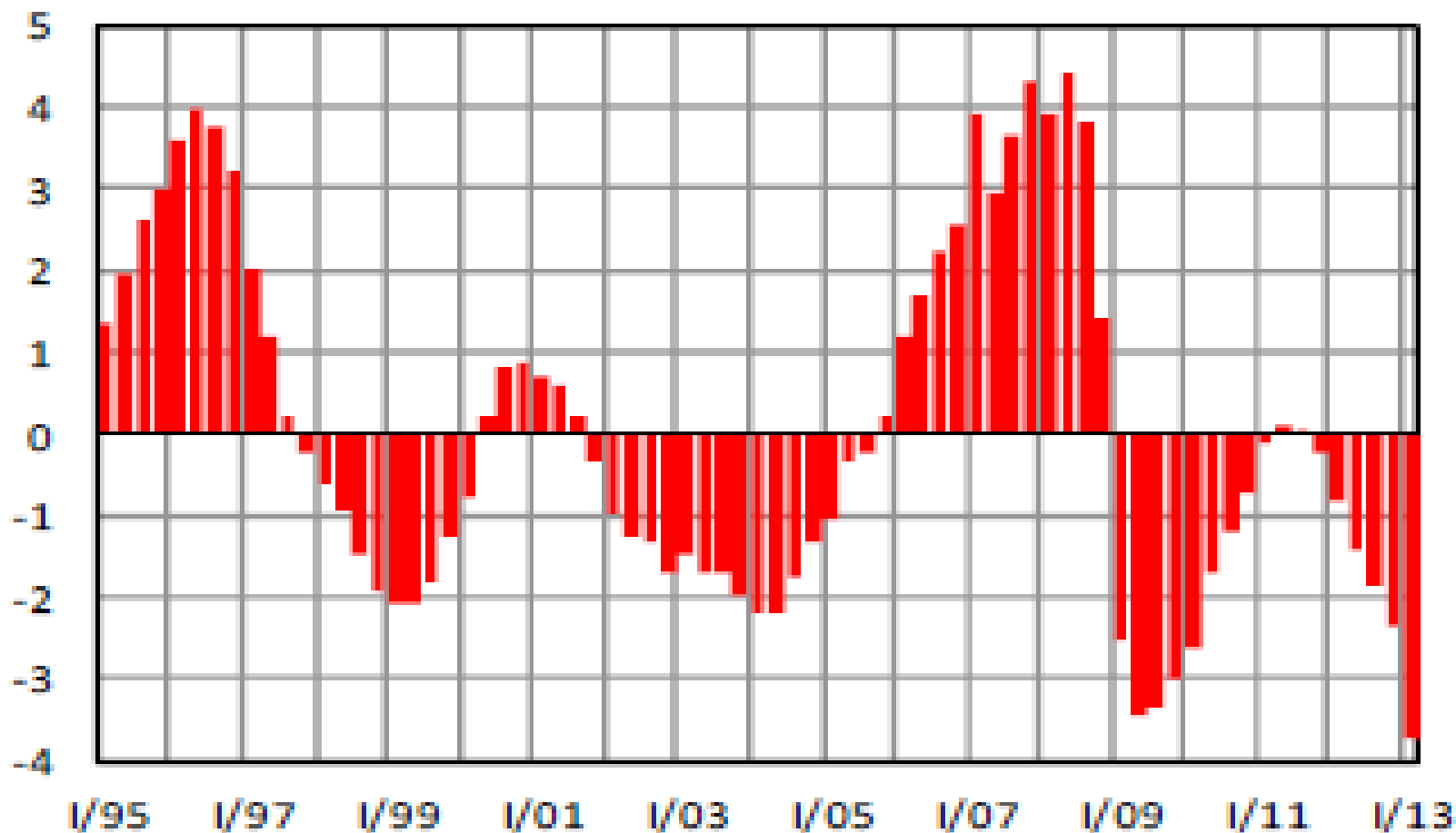

Hospodářské cykly II.

- Dle charakteru cyklu
 - Strukturální výkyvy
 - Cyklické výkyvy (= hospodářské cykly)
- Z hlediska času
 - Kitchinovy cykly - původně 30 až 60 měsíců
 - Juglarovy cykly - 10 až 11 let
 - Kondratěvovy vlny
- Politické cykly
 - politologie

Graf B.1.1: Produkční mezera *v % potenciálního produktu*

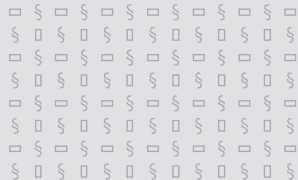

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

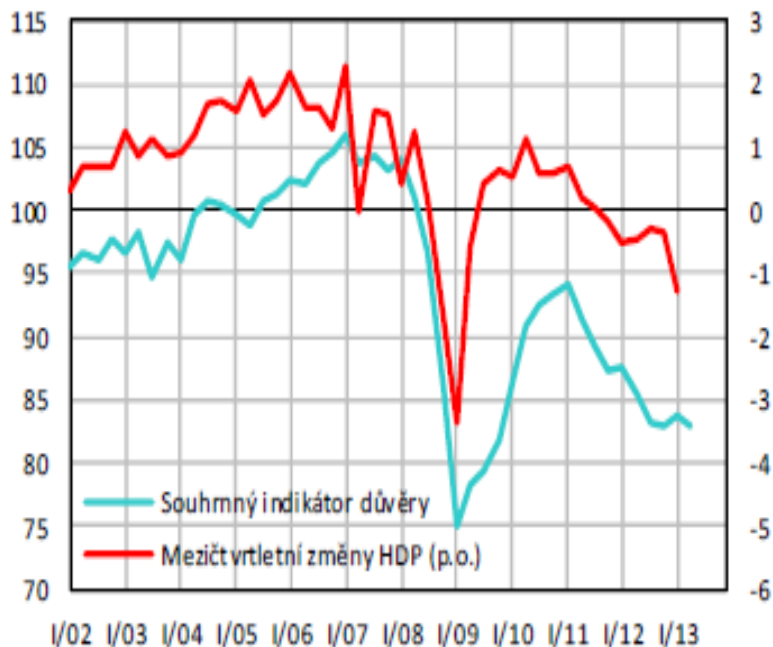
Konjunkturní indikátory

- Pro zjištění fáze hospodářského cyklu
 - Předstihové
 - Počty přijatých zakázek, počty vydaných stavebních povolení
 - Současné
 - Růst reálného HDP, míra nezaměstnanosti, vývoj cen výrobců
 - Zpožděné
 - Mzdy, vývoj spotřebitelských cen
- + Indikátory důvěry

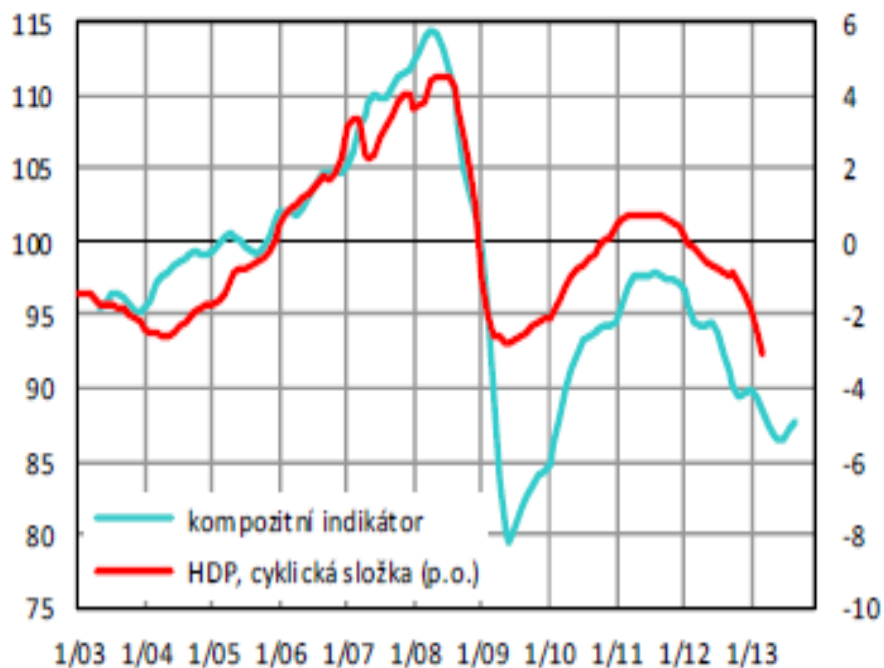
Graf B.2.7: Souhrnný indikátor důvěry a mezičtvrtletní růst HDP

průměr 2005=100 (levá osa), mezičtvrtletní růst HDP v % (pravá osa)

Graf B.2.8: Kompozitní předstihový indikátor

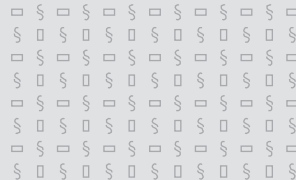
průměr roku 2005=100 (levá osa), v % HDP (pravá osa)
synchronizováno s cyklickou složkou HDP zjištěnou na základě statistických metod (vyhlazeno Hodrickovým-Prescottovým filtrem)

Cenová stabilita

- Představuje důvěryhodnost dané ekonomiky
= Průměrná roční míra inflace
 - Optimální hodnota dle doporučení OSN = 2 %
- Inflace
 - Pokles kupní síly peněžní jednotky (nikoliv kupní síly lidí)
 - Růst cenové hladiny
- Deflace vs. Desinflace
- Měření inflace
 - Cenové indexy (spotřebitelských cen, cen výrobců)
 - Deflátor HDP

Ochutnávka na příště - cíl centrálního bankovníctví v ČR podle Ústavy

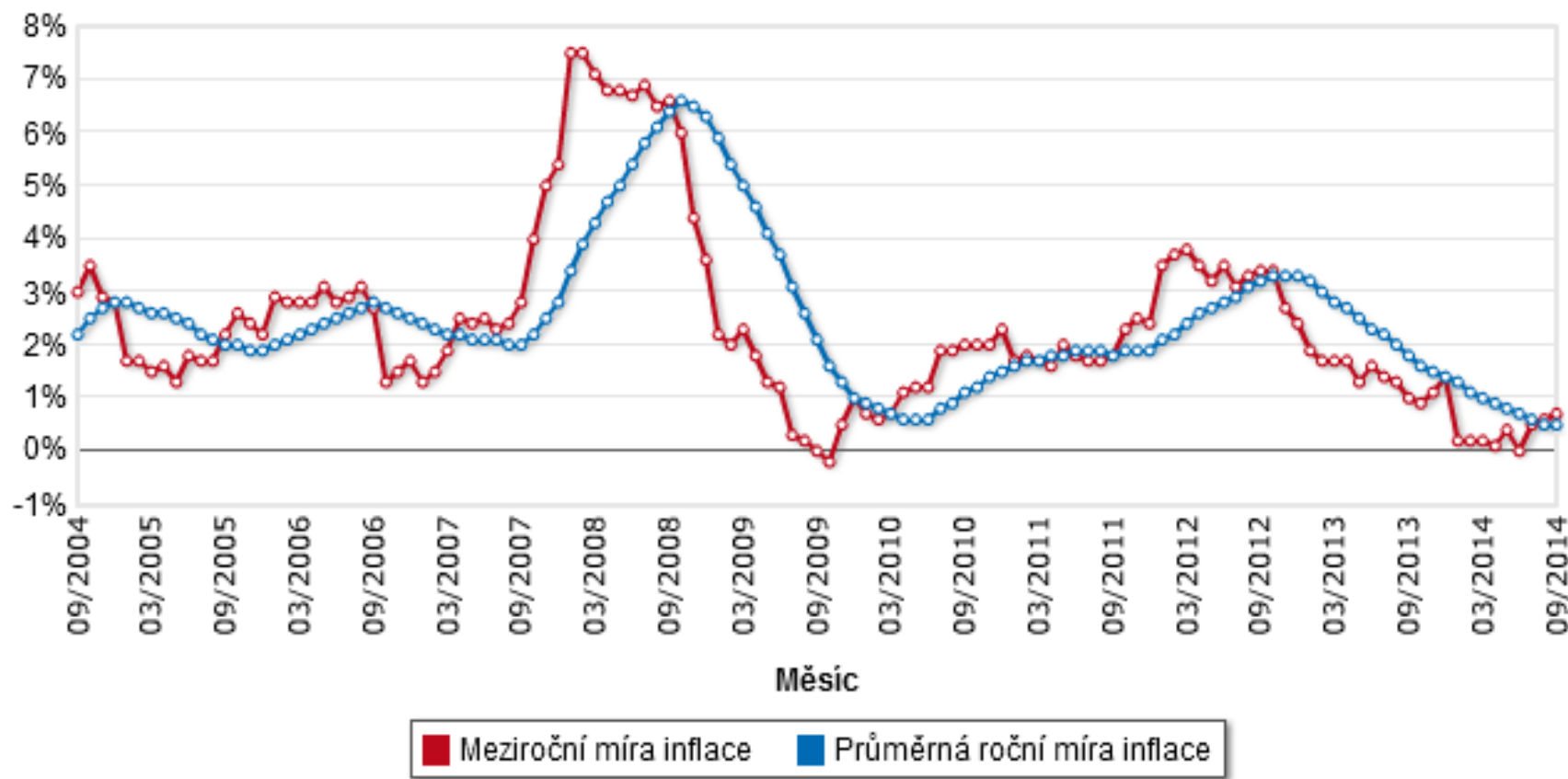
- Cenová stabilita = meziroční míra růstu harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (míra inflace) do výše 2%.
- <https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/prices/tab/html/index.cs.html>

Míra inflace

Míra inflace v procentech

Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost

- Stav, kdy určitá část ekonomicky aktivního obyvatelstva nepracuje
- Pokud nabídka zaměstnanců převyšuje poptávku firem
- Druhy nezaměstnanosti
 - Frikční vs. Strukturální vs. Cyklická
 - Dobrovolná vs. Nedobrovolná
 - Dlouhodobá nezaměstnanost
- Přirozená míra nezaměstnanosti = plná zaměstnanost
 - Odpovídá úrovni potenciálního produktu
 - Jednotlivé segmenty trhu práce jsou v rovnováze

Nezaměstnanost - způsoby měření

- **Obecná míra nezaměstnanosti**
 - Výběrové soupisy (nebo šetření) pracovních sil
 - Průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2012: 7 %
- **Registrovaná míra nezaměstnanosti („Podíl nezaměstnaných osob“)**
 - Na základě údajů úřadů práce o registrovaných nezaměstnaných
 - podíl nezaměstnaných na veškerém obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let
 - V roce 2013: 8,2 % (2012: 7,4 %)

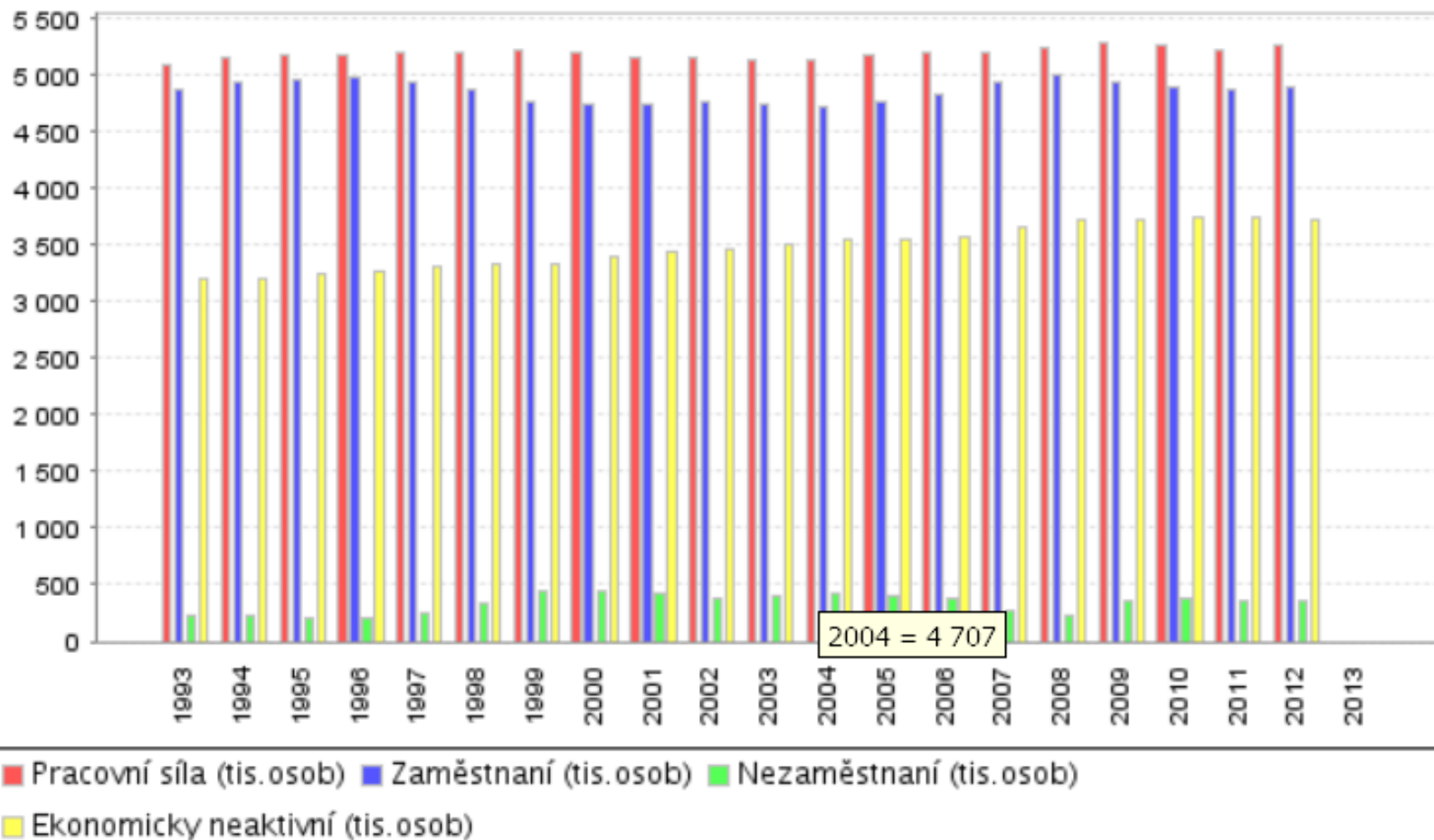
Příčiny přetrvávající vysoké nezaměstnanosti

- Různé názory, často protichůdné:
 - Nízký ekonomický růst
 - Strukturální změny (rychlý technologický vývoj, globalizace, internacionalizace, měnící se charakter práce)
 - Přílišná regulace na trhu práce
 - Existující model sociálního státu - nutnost jej financovat se promítá do vysoké ceny práce v mnoha evropských zemích

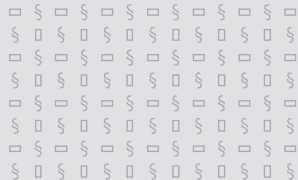

Zaměstnanost a nezaměstnanost od roku 1993
údaje za osoby ve věku 15 a více let

Kód: PRA1010CU
Území: Česká republika

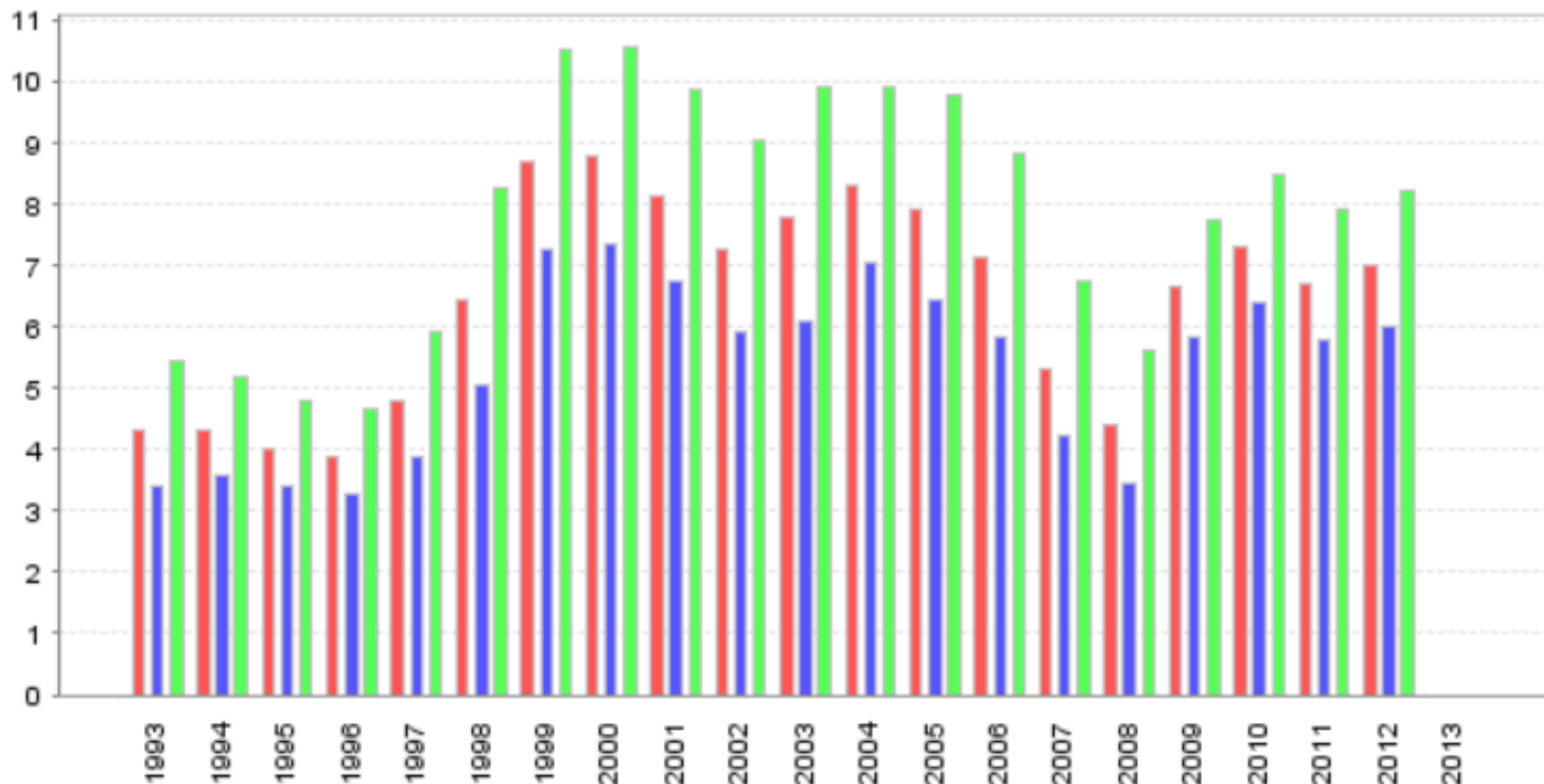

Zdroj: ČSÚ

Zaměstnanost a nezaměstnanost od roku 1993 údaje za osoby ve věku 15 a více let

Kód: PRA1010CU
Území: Česká republika

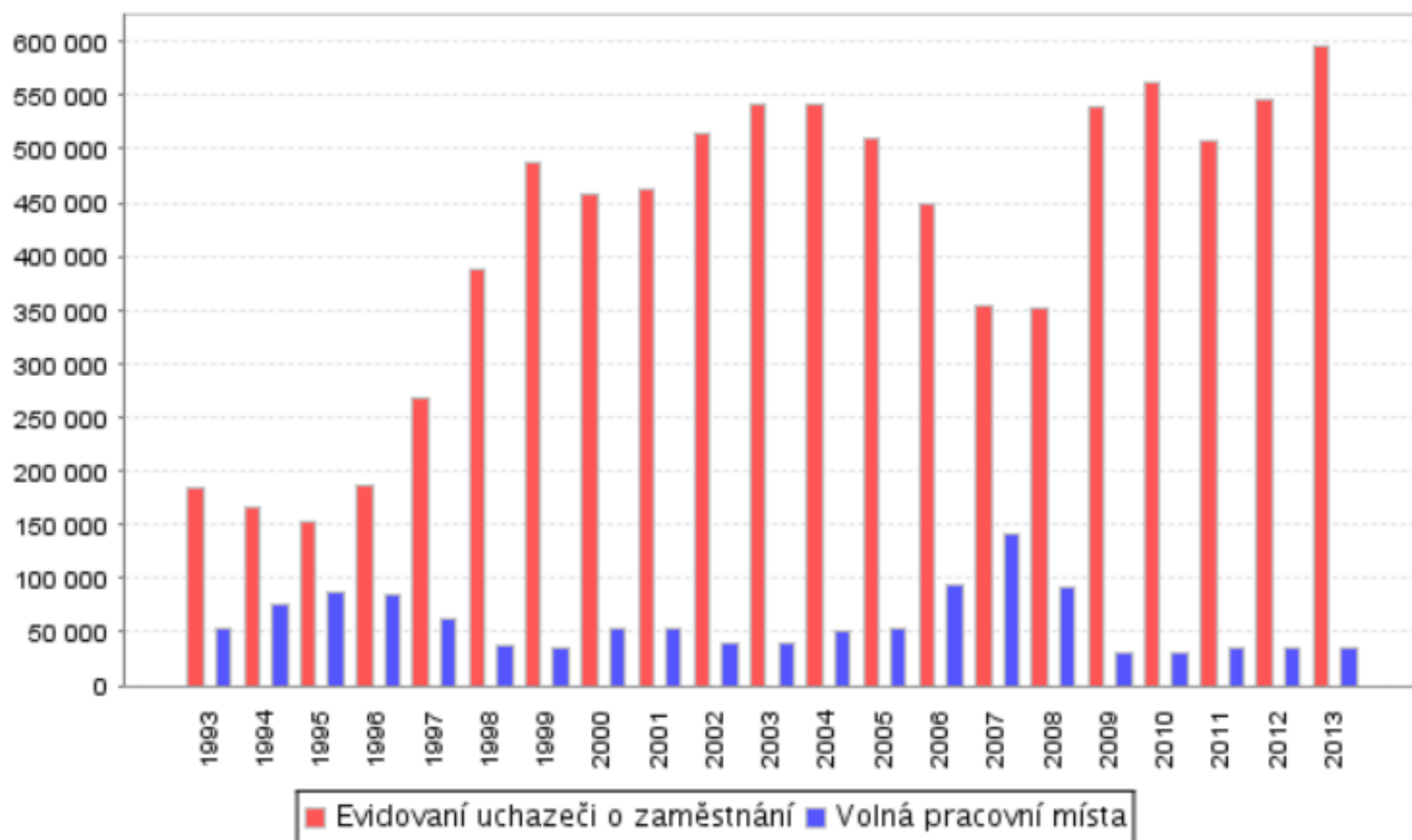
■ Obecná míra nezaměstnanosti (v %) ■ Obecná míra nezaměstnanosti muži (v %)
■ Obecná míra nezaměstnanosti ženy (v %)

Zdroj: ČSÚ

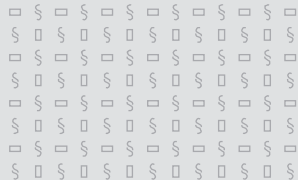
Registrovaná nezaměstnanost k 31.12. od roku 1993¹

Kód: PRA1020CU
Území: Česká republika

Poznámky

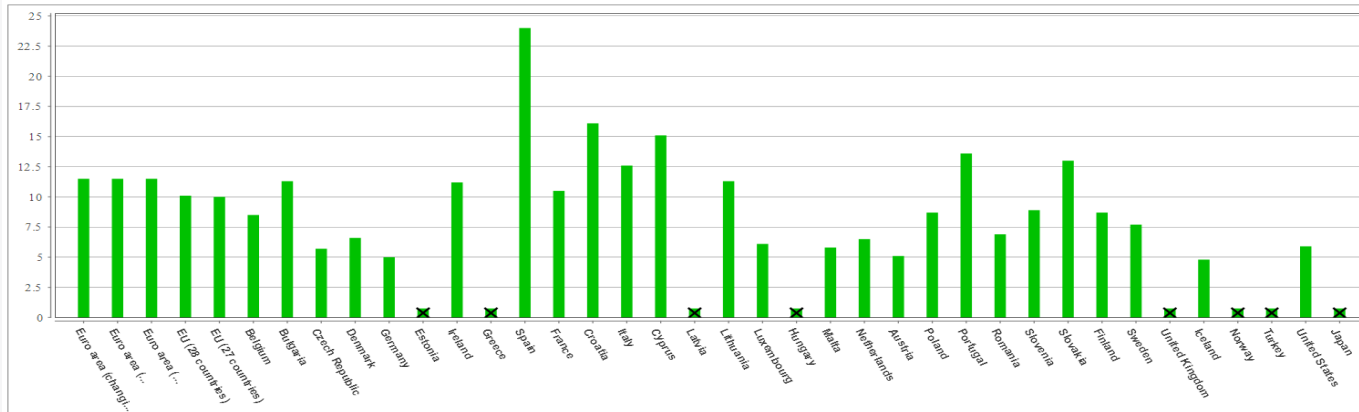
¹ Zdroj dat: MPSV

Harmonised unemployment rate by sex

The unemployment rate represents unemployed persons as a percentage of the labour force ... [more](#)

Code: teilm020

Open toolbox

Legend

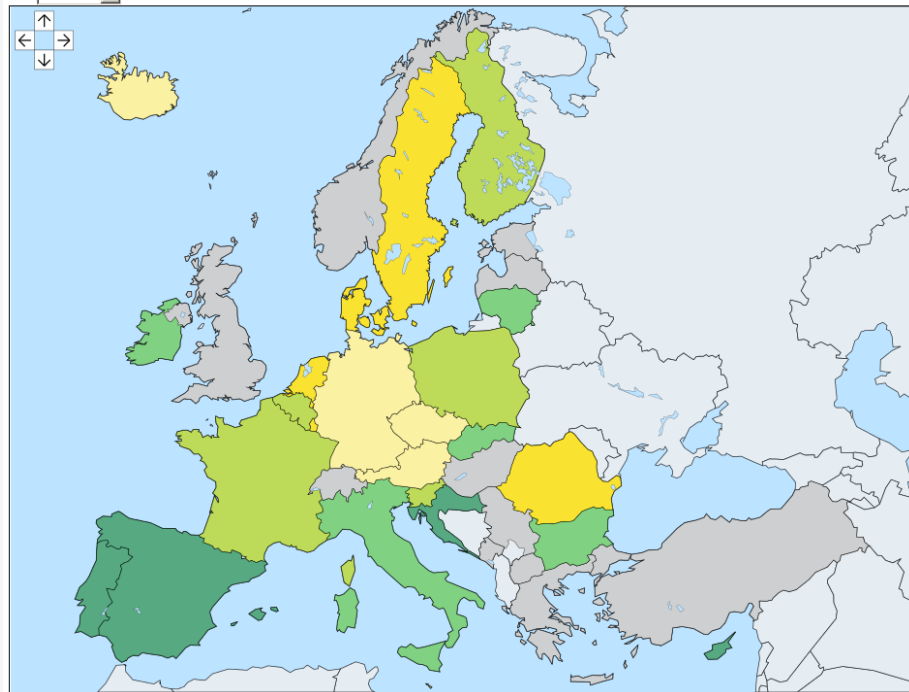
- 2014M09
- ✕ No data
- = not available

Pozn.: ze všech osob věku 15 až 74 let!

Harmonised unemployment rate by sex

The unemployment rate represents unemployed persons as a percentage of the labour force ... [more](#)

sex Total

Open toolbox

Data for 2014M09

Legend	Cases
4.8 to 5.8	5
5.8 to 7.7	5
7.7 to 10.5	5
10.5 to 13	5
13 to 24	4
Data not available	7

Minimum value: 4.8
Maximum value: 24
□ = not available

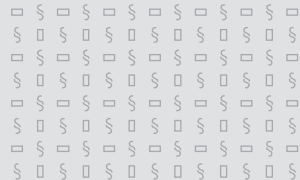
Vnější cíle hospodářské politiky

- dosažení vyrovnané platební bilance,
- zajištění optimálního a stabilního devizového kurzu,
- optimální úrovně zadlužení,
- přímých investic,
- ...

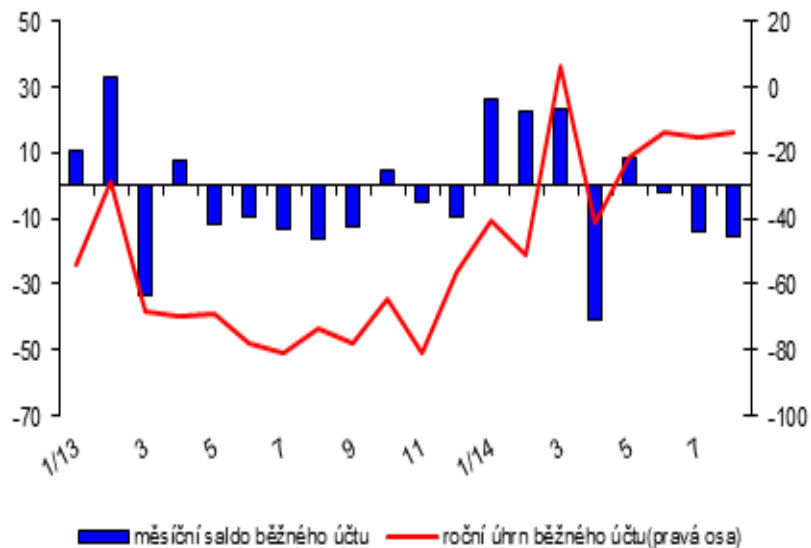
Platební bilance

- Sumarizuje veškeré ekonomické transakce mezi subjekty domácí země a subjekty ostatních zemí za určité časové období
- Ne jedno číslo, ale stav na jednotlivých účtech
- Struktura:
 - Běžný účet - obchodní bilance, bilance služeb, bilance výnosů, běžné převody
 - Kapitálový účet
 - Finanční účet (investice)
 - Chyby, opomenutí a kurzové rozdíly (slouží k eliminaci nepřesností)
 - (Devizové rezervy)
- jako celek je vždy vyrovnaná
 - mluví-li se o přebytku či deficitu PB, myslí se běžný účet, kapitálový účet, finanční účet a chyby
 - devizové rezervy to vyrovnávají

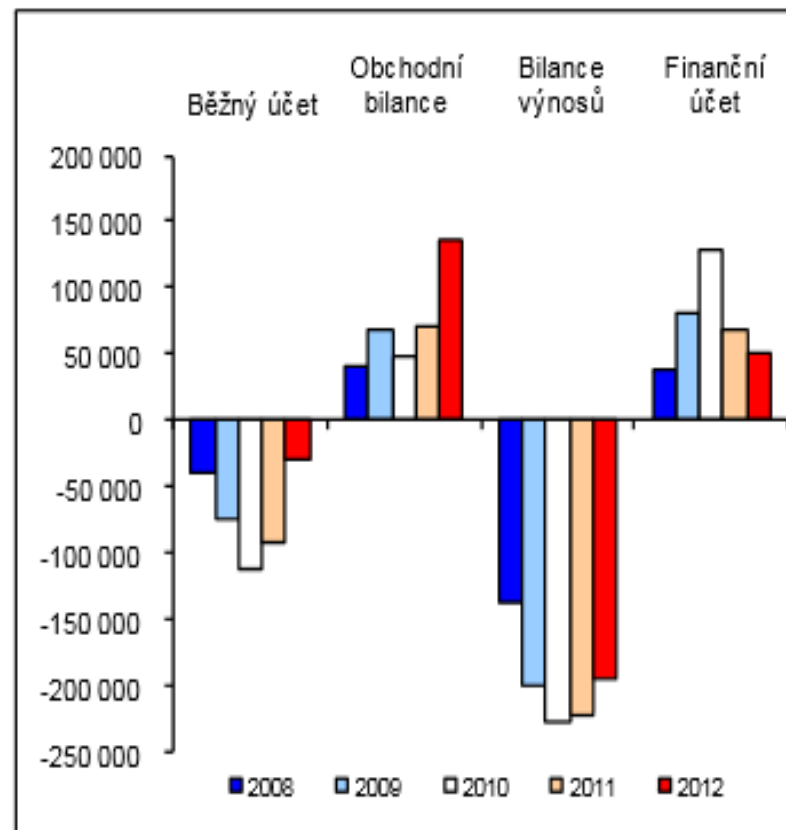

Běžný účet

(v mld. Kč)

Graf č. 9 Dlouhodobý vývoj vybraných položek platební bilance (v mil. korun)

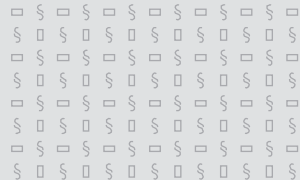

Zdroj: ČSÚ a ČNB

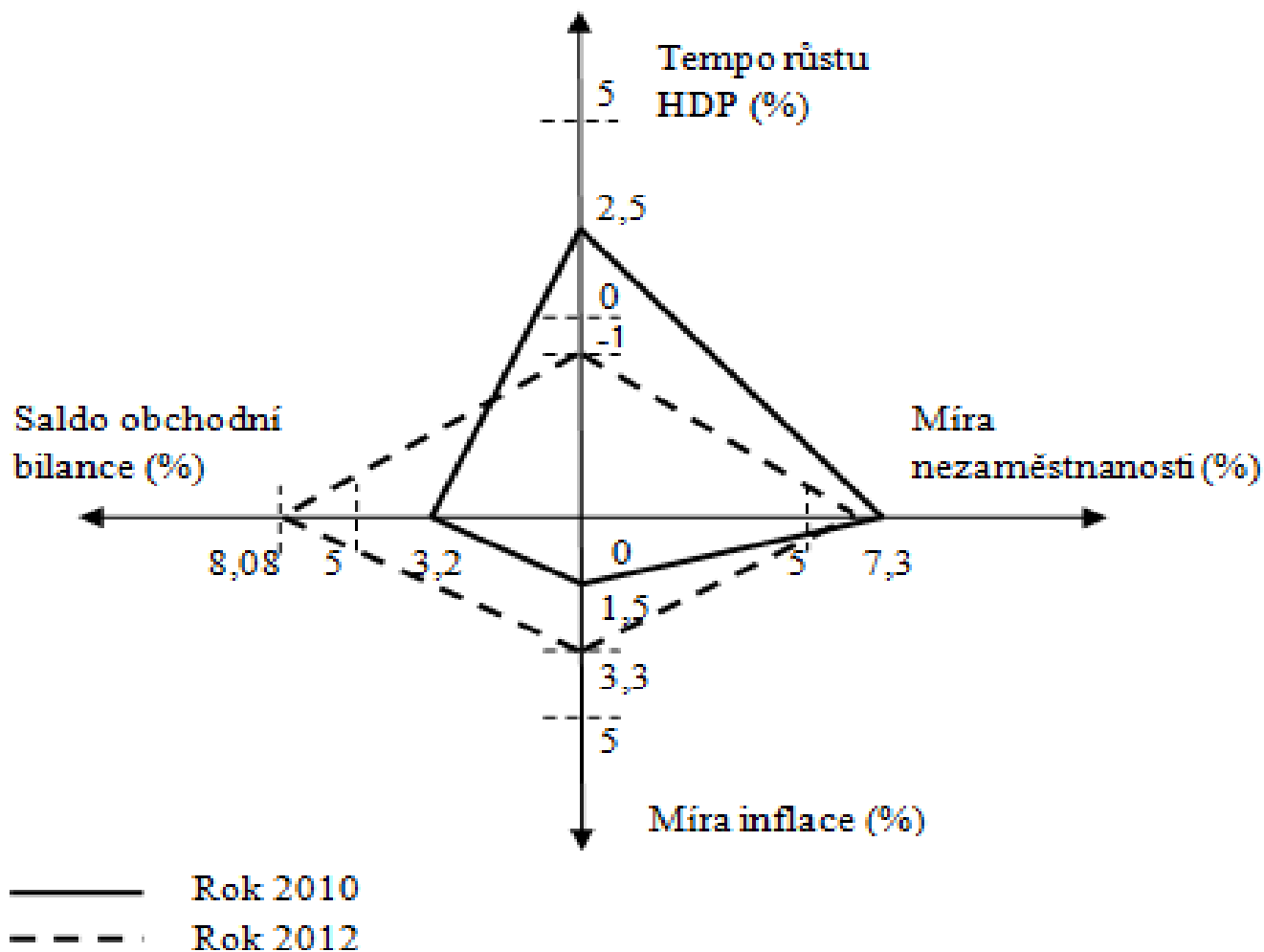

Konfliktnost cílů HP

- Nelze dosáhnout všech cílů
- Nejznámější konflikt - Phillipsova křivka
 - Nízká míra nezaměstnanosti vs. Nízká míra inflace
- Tzv. magický čtyřúhelník
 - Hovoří o úspěšnosti a účinnosti HP
 - Možno posoudit vývoj HP v čase nebo porovnat několik zemí
 - Optimální hodnoty z doporučení OSN:
 - Meziroční tempo růstu reálného produktu = 3 %
 - Průměrná roční míra nezaměstnanosti = 5 %
 - Průměrná roční míra inflace = 2 %
 - Podíl salda běžného účtu platební bilance na nominálním HDP = 0 %

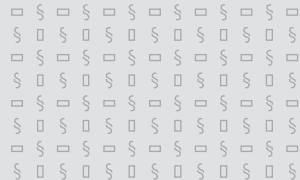

Obrázek : Magický čtyřúhelník pro ČR za rok 2010 a 2012

Zdroj: Český statistický úřad, Patria Online, Hospodářské noviny, vlastní zpracování

(Kerlinová)

Magický čtyřúhelník jinak

G stands for average yearly rate of real output growth [%].

U stands for average yearly rate of unemployment [%].

I stands for average yearly inflation rate [%].

B represents average portion of balance of payments on current account as a share of nominal output [%].

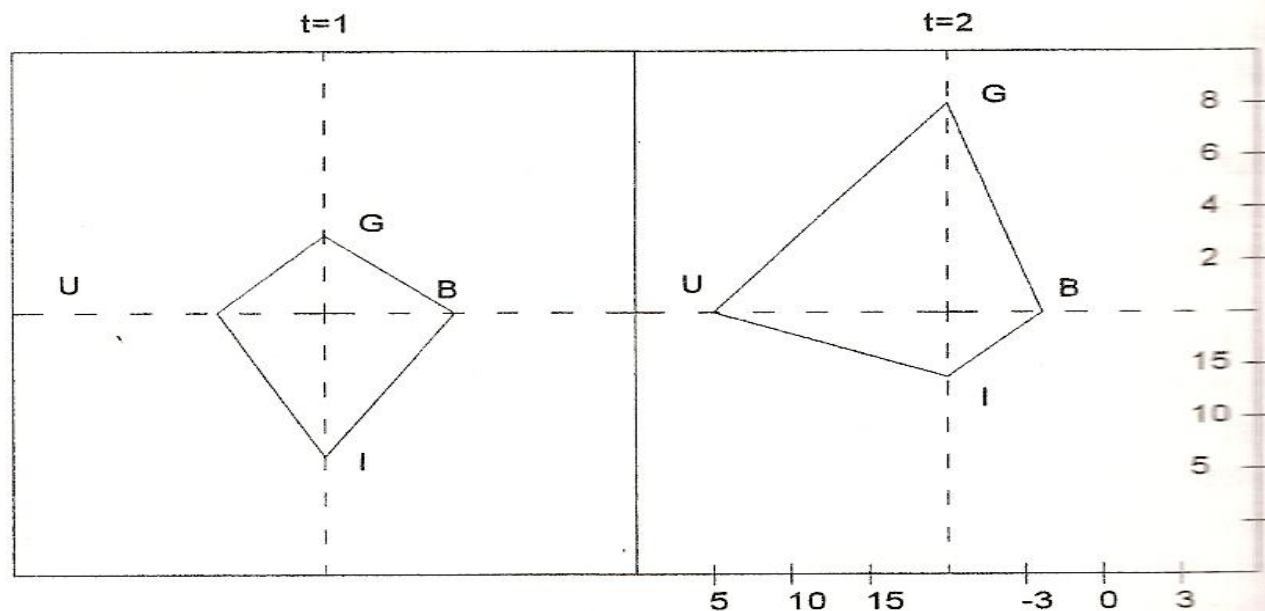
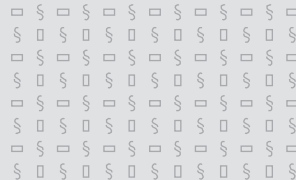

Fig. 40. Magic tetragon.

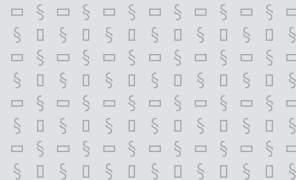
Magický lichoběžník/rovnoběžník

- Sledování maximalizace/minimalizace jednotlivých veličin si vzájemně může odporovat.
- Určitá ekonomická politika proto může ovlivňovat pouze jednu veličinu jako hlavní cíl, ostatní veličiny ovlivňuje pouze jako vedlejší cíle, které nesmí ohrozit cíl hlavní.
- Př. další slide: cenová stabilita - sledování míry inflace centrální bankou.
- Primární ovlivňovaná veličina (např. výše výdajů v určitém sektoru) x měřená veličina (růst HDP).

Nástroje hospodářské politiky I.

- Propojené s cíli HP
- Fiskální HP
 - Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů
- Monetární HP
 - Výše úrokových sazeb, výše povinných minimálních rezerv, operace na volném trhu
- Důchodová HP
 - Regulace v oblasti mezd a cen
- Vnější obchodní a měnová politika
 - Cla, měnové kurzy

Nástroje hospodářské politiky II.

- V souladu s daným ekonomickým systémem
- Euckenovo pravidlo
 - Stálost HP, aby opatření byla co nejvíce předvídatelná a průhledná, vyvolávala důvěru
- Tinbergenovo pravidlo
 - Počet nástrojů se odvíjí od množství zvolených cílů
- Mundellův princip
 - Ke každému cíli přiřazen nástroj, který na něj má největší vliv
 - V praxi obtížné posoudit
- Meadeho princip zodpovědnosti
 - Za každý makroekonomický cíl by měla být zodpovědná jediná instituce

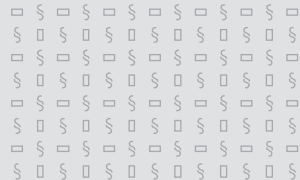
Typy hospodářské politiky

■ Expanzivní HP

- Cílem oživit ekonomický růst
- Přispět ke zjednodušení pravidel vztahujících se k podnikání a přimět k podnikání co nejvíce subjektů

■ Restriktivní HP

- Cílem stabilizovat ekonomiku, zejména snížit inflaci, odvrátit přehřátí ekonomiky či zastavit zadlužení státu

Fiskální politika

- Regulace ekonomiky pomocí státního rozpočtu
- Stimulovat zaměstnanost a ekonomický růst
- Expanzivní
 - Výsledkem rozpočtový schodek
- Restriktivní
 - Výsledkem rozpočtový přebytek
- Fiskální opatření
 - Automatické (vestavěné) stabilizátory - nulové vnitřní zpoždění
 - Diskrétní (záměrná) opatření

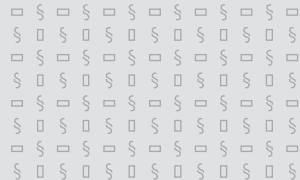
Státní rozpočet

- Hlavní nástroj fiskální politiky
- Nejvýznamnější veřejný rozpočet
- Soustřeďuje největší část příjmů rozpočtové soustavy (prochází jím 80 % příjmů soustavy veřejných rozpočtů)
- Nejdůležitější finanční nástroj užívaný ústřední vládou v hospodaření státu k financování státních netržních činností
- Prostřednictvím st. rozpočtu se nenávratným způsobem přerozděluje významná část HDP
- Funkce:
 - Alokační
 - Redistribuční
 - Stabilizační

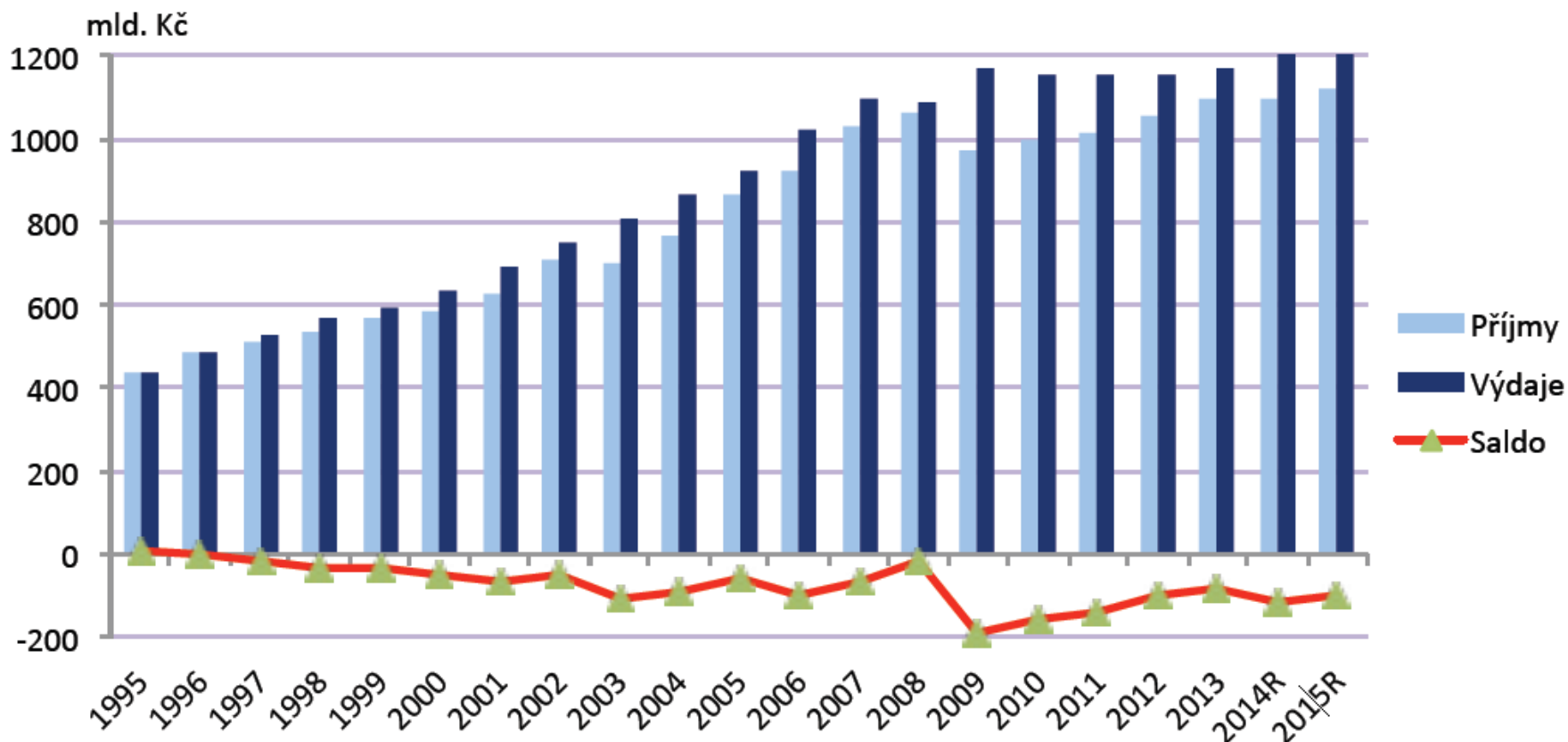

Státní rozpočet

- Centralizovaný peněžní fond
 - Vychází ze stavového pojetí a charakteru peněžních vztahů
- Bilance státu
 - Musí být vždy vyrovnaný (pokud nenávratné příjmy nestačí, využití rezerv či návratných finančních prostředků)
 - Rozpočet - vyrovnaný x přebytkový x schodkový (deficitní)
 - Významné vnitřní členění rozpočtu (rozpočtová skladba) - třídění dle kapitol, druhové, funkční (členění nenávratných výdajů) - <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/plneni-statniho-rozpocetu/2013/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2013-17756>
- Finanční plán (v případě SR schvalován zákonem)
 - Na jedno rozpočtové období, současně i rozpočtové prognózy
- Nástroj řízení a politiky

Příjmy, výdaje a saldo státního rozpočtu

(R = rozpočet)

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

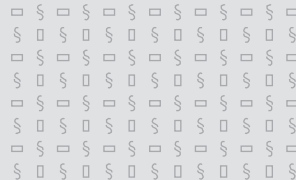
ÚHRNNÁ BILANCE PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU

Ukazatel	v Kč
Příjmy státního rozpočtu celkem *)	1 180 856 787 167
Výdaje státního rozpočtu celkem *)	1 250 856 787 167
z toho: finanční vztahy k rozpočtům	
- krajů	1 069 942 700
- obcí v úhrnech po jednotlivých krajích	7 517 337 044
- finanční vztah k rozpočtu hlavního města Prahy	833 725 300
Schodek	-70 000 000 000
Financování:	
Zvýšení stavu státních dluhopisů	70 635 100 000
Zvýšení stavu přijatých dlouhodobých úvěrů	0
Změna stavu na účtech státních finančních aktiv *)	-635 100 000

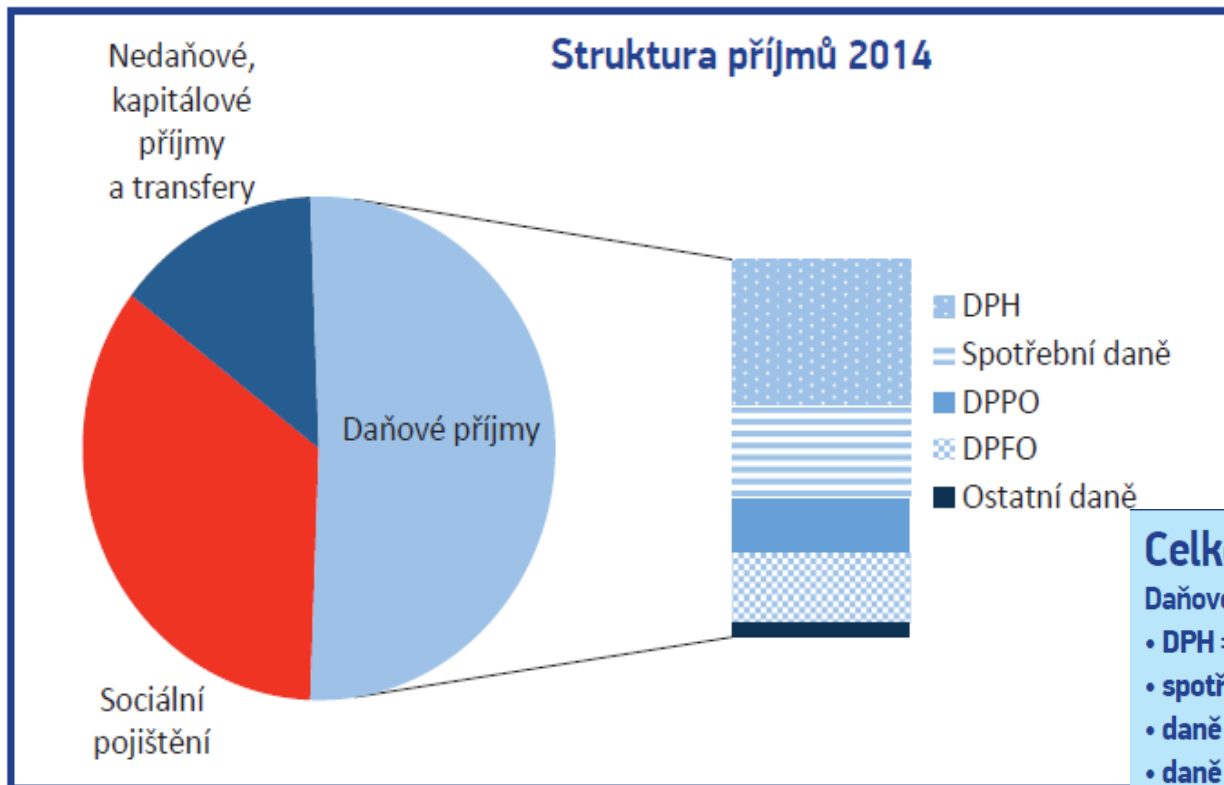
*) včetně jaderného účtu a zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu

Srov.
Příloha č. 1 zákona
č. 345/2014 Sb.,
o státním rozpočtu
České republiky na
rok 2015, ve znění
pozdějších
předpisů.

In: ASPI [právní
informační systém].
Wolters Kluwer
Česká republika
[cit. 6. 11. 2015].

Příjmy státního rozpočtu 2014

Celkové příjmy = 1099,3 mld. Kč

Daňové příjmy (bez sociálního pojištění) = 562,5 mld. Kč

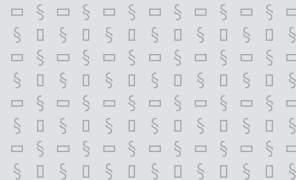
- DPH = 218,7 mld. Kč
- spotřební daně = 137,3 mld. Kč
- daně z příjmů právnických osob (DPPO) = 82,4 mld. Kč
- daně z příjmů fyzických osob (DPFO) = 104,6 mld. Kč
- ostatní (majetkové, z loterií atd.) = 19,5 mld. Kč

Pojistné na soc. zabezpečení (soc. pojištění) = 382,9 mld. Kč

Nedaňové příjmy = 38,4 mld. Kč

Kapitálové příjmy = 5,2 mld. Kč

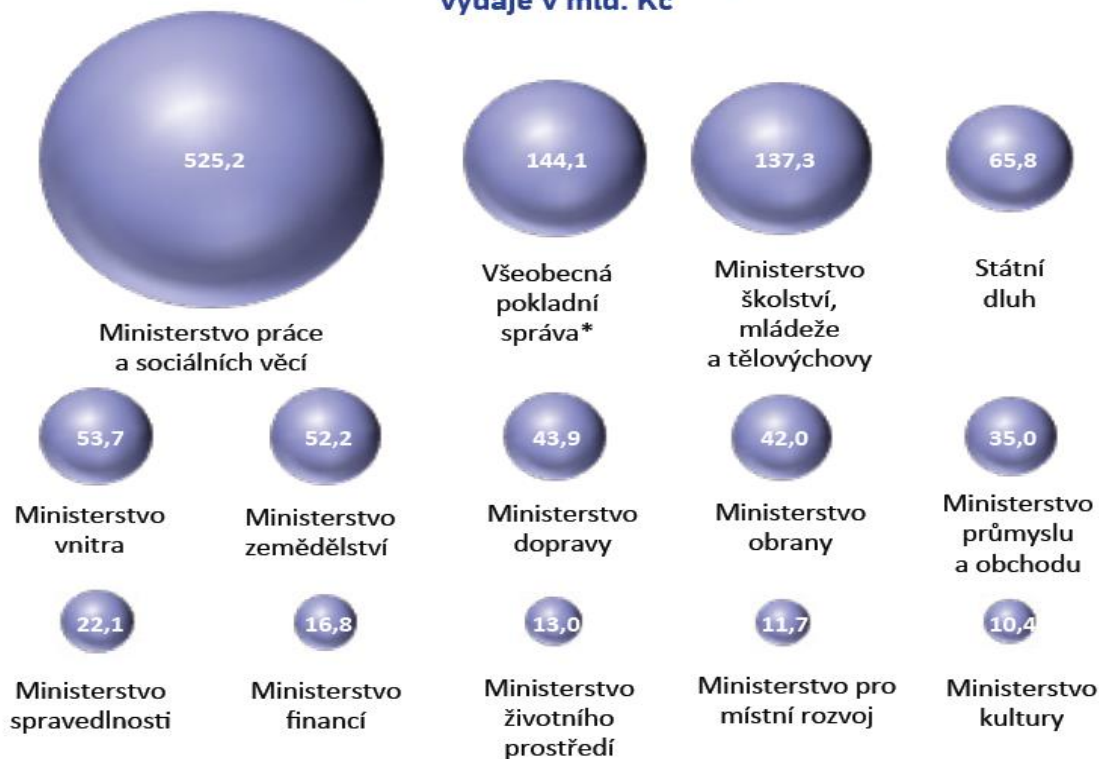
Přijaté transfery (zejména z EU) = 110,3 mld. Kč

Výdaje státního rozpočtu 2014

A VÝDAJE PODLE KAPITOL Celkové výdaje = 1211,3 mld. Kč

Největší kapitoly státního rozpočtu výdaje v mld. Kč

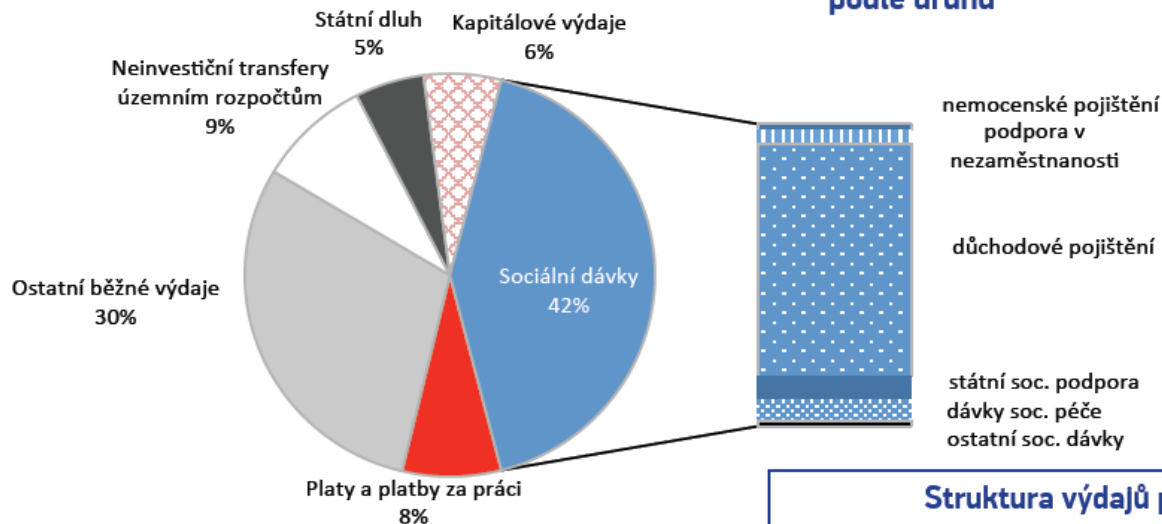

* Kapitola Všeobecná pokladní správa sdružuje příjmy a výdaje, které mají všeobecný charakter a nejsou přiřazeny k žádné kapitole, např. odvody do rozpočtu EU, vládní rozpočtovou rezervu, transfery obcím a krajům, platby zdravotního pojištění za státní pojišťovnu, stavební spoření, penzijní připojištění aj.

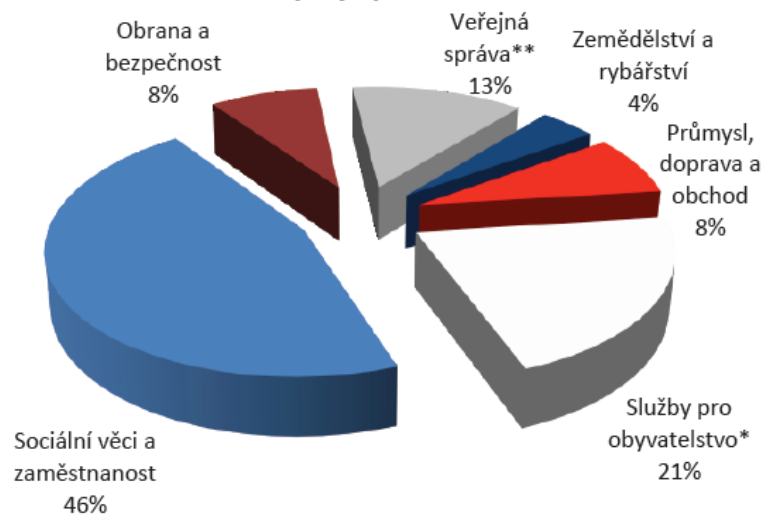

Výdaje státního rozpočtu 2014

Struktura výdajů 2014
podle druhů

Struktura výdajů podle odvětví 2014

*Služby pro obyvatelstvo = vzdělávání, tělovýchova, kultura, církev, média, zdravotnictví, bydlení, ochrana životního prostředí, výzkum a vývoj

**Veřejná správa = státní správa, územní samospráva, státní dluh, ostatní veřejné služby

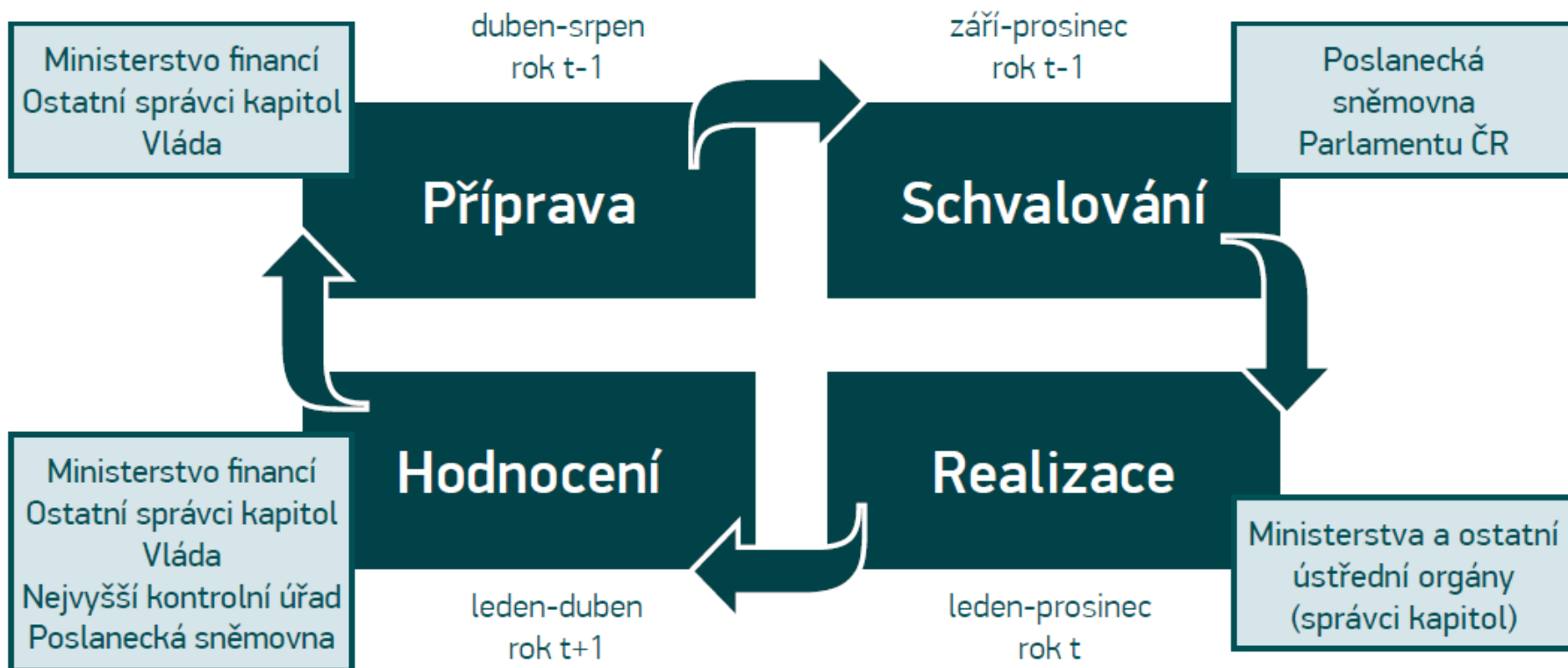

Rozpočtový proces

- Delší období než rozpočtové - zpravidla 1,5 až 2 roky
- Etapy rozpočtového procesu
 - Sestavení plánu - ministerstvo financí
 - Projednání a schválení rozpočtu - schvalován v zákonodárném sboru, schválen formou zákona; není-li schválen, pak rozpočtové provizorium
 - Plnění rozpočtu
 - Schvalování úprav během rozpočtového období
 - Kontrola plnění rozpočtu - průběžná i následná (a sestavení skutečné výsledné bilance rozpočtu - závěrečný účet)

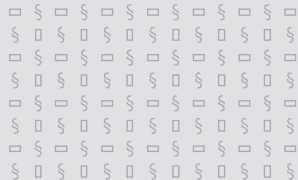
Rozpočtový proces časově

Způsoby rozpočtového plánování

- Historický přístup
 - Tzv. indexová metoda rozpočtování
 - Jednoduchost
- Tvorba rozpočtu od nuly
 - Časově náročný, vyšší efektivnost
 - Stanovení očekávaného cíle a kroků k jeho dosažení včetně nákladů
- Systém programového rozpočtování
 - Vychází z plánování výdajů podle plánovaných výstupů
- Systém výkonového rozpočtování
 - Zabezpečení rozpočtových zdrojů na předem definované potřeby, výkony při využívání hodnocení efektivnosti

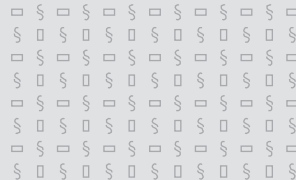
Rozpočtová opatření

- Změny a přesuny v rámci kapitol veřejného rozpočtu nebo mezi nimi v průběhu rozpočtového roku

Fiskální nerovnováha

- Nerovnost mezi objemem státem reálně získaných prostředků a prostředků užitých v rámci státních výdajů
- Krátkodobá
 - Saldo státního rozpočtu
- Dlouhodobá
 - Tvorba a nárůst státního dluhu

Deficit státního rozpočtu

■ **Strukturální (aktivní)**

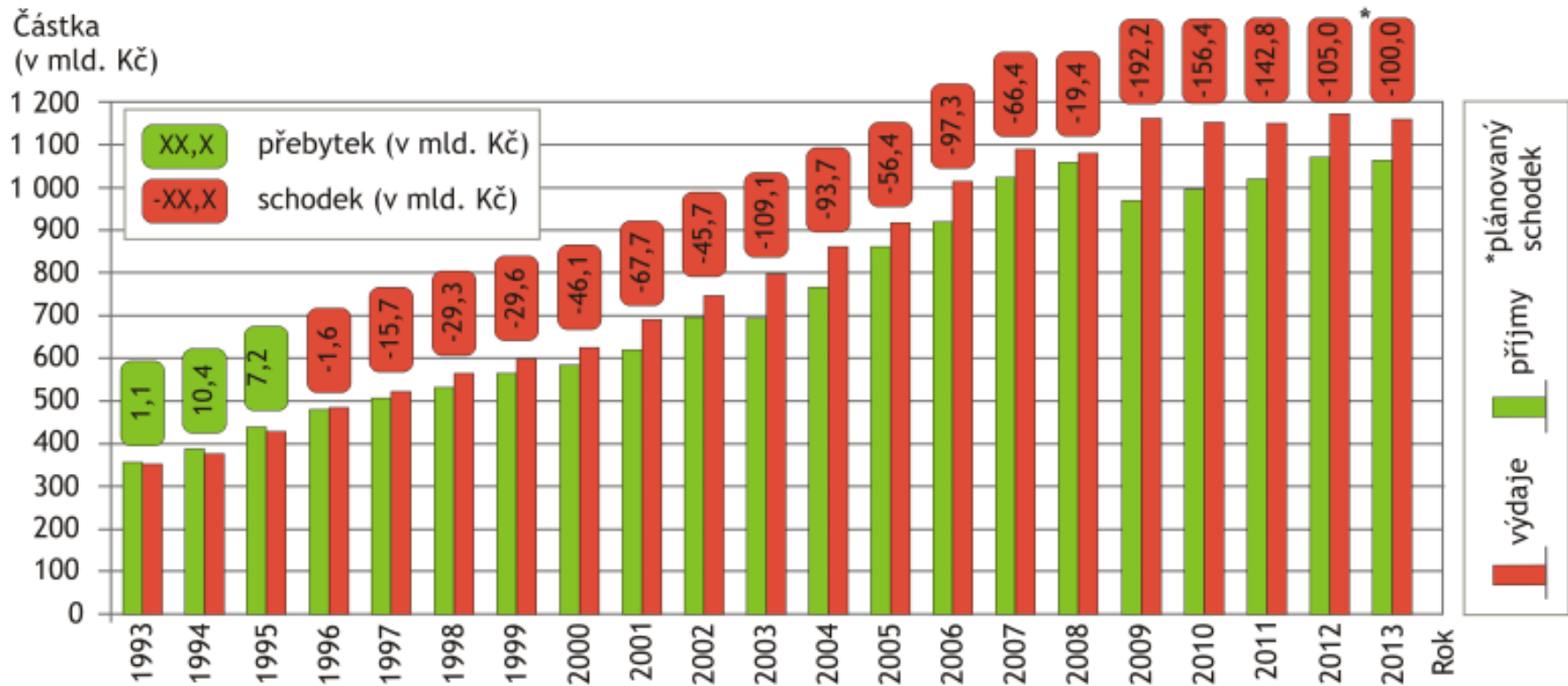
- Výsledkem nevhodných diskrečních opatření vlády
- Strukturální rozpočet propočítává, jaké by byly státní příjmy, výdaje či deficity, kdyby ekonomika fungovala na hladině potenciálního produktu

■ **Cyklický (pasivní)**

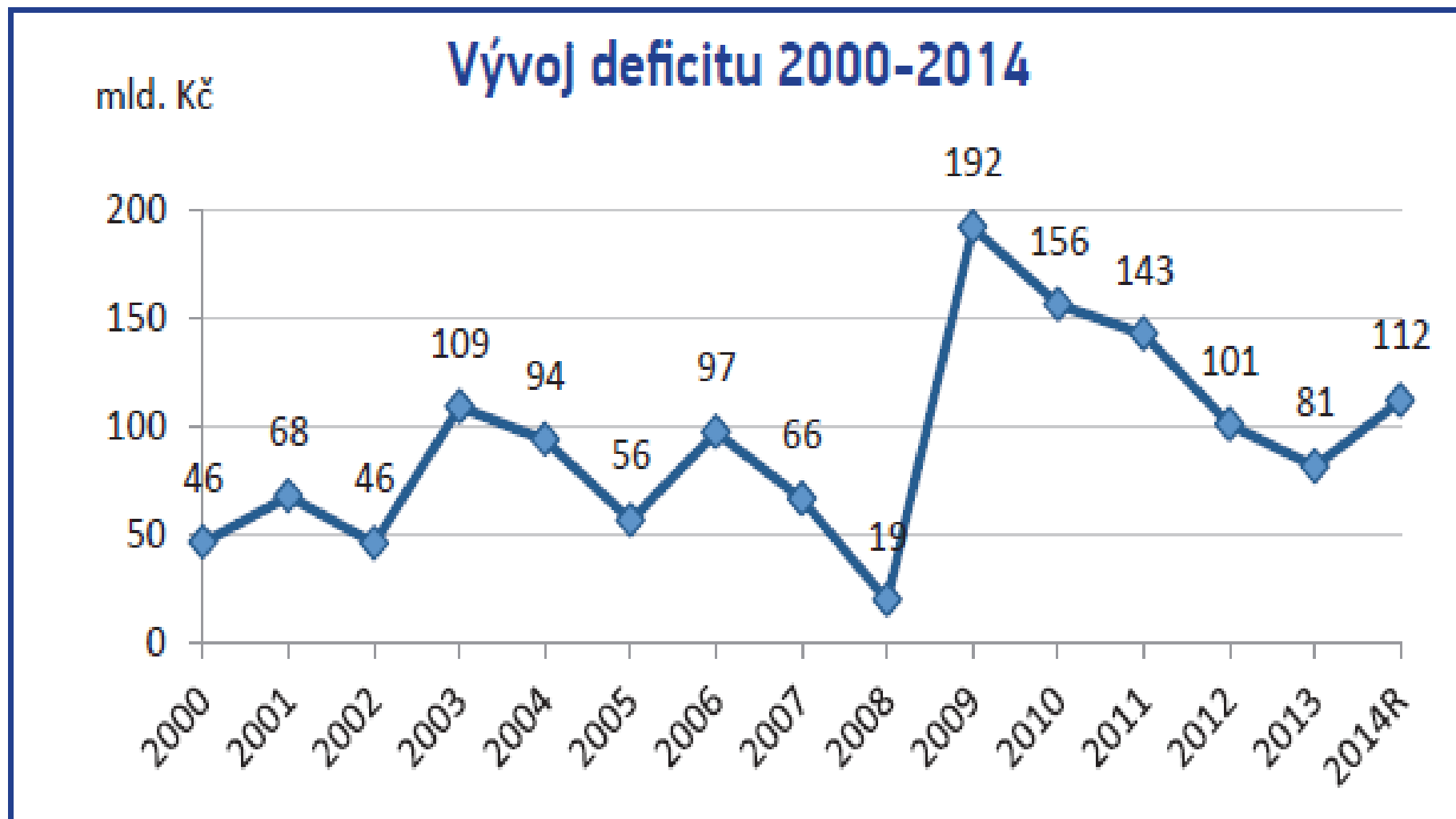
- Způsobován exogenními faktory, na které nemá vláda vliv
- Cyklický rozpočet je rozdíl mezi skutečným a strukturálním rozpočtem

■ **Primární vs. celkový deficit**

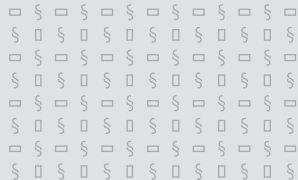
- Primární deficit - rozdíl příjmů a výdajů v rozpočtovém období
- Celkový deficit - primární + úroky z dluhů

Zdroj: www.dnesni-financni-svet.cz

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Financování deficitu státního rozpočtu

■ *Dluhové financování*

- Půjčka + emisí cenných papírů (státních dluhopisů)
 - vnitřní dluh
 - vnější dluh

■ *Peněžní financování*

- monetizace dluhu - tzn. transformace deficitu do přírůstku peněžní zásoby

■ *Ze státních aktiv*

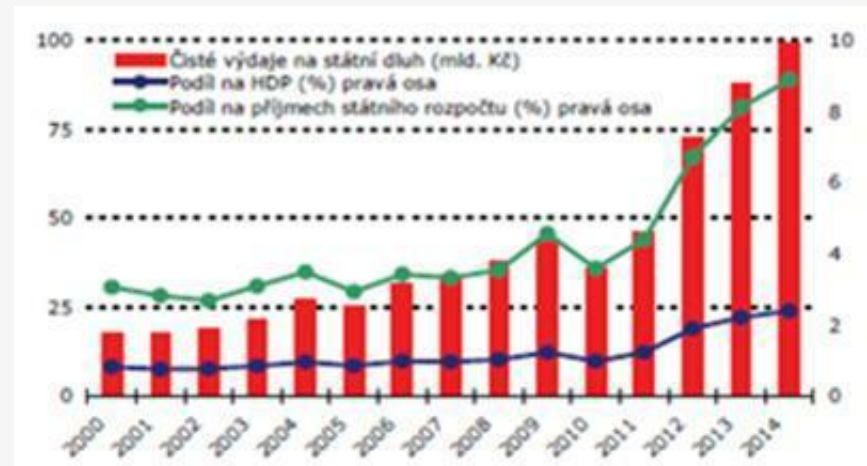
Státní dluh

- Kumulace deficitů státního rozpočtu
- Dlouhodobá fiskální nerovnováha
- Příčinou i nerozpočtové okolnosti - např. převzetí závazku jiného subjektu státem
- Hrubý vs. čistý dluh
 - Očištění hrubého dluhu od pohledávek státu
- Podle umístění
 - Vnitřní - umístěn v daném státě v domácí měně
 - Vnější - vázán v zahraničí, vyjádřen v zahraniční měně
- Podle doby splatnosti
 - Krátkodobý vs. střednědobý vs. dlouhodobý
- Oficiálně vykazovaný vs. skrytý

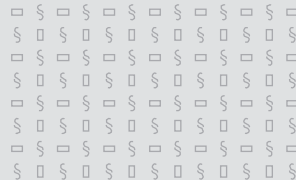

Na každého
Čecha
připadal v roce
2014 dluh přes
160 000 Kč.

Zdroj: www.novinky.cz

Zdroj: MF ČR

Veřejný dluh

- **Veřejný dluh je souhrn závazků:**
 - státu
 - jednotlivých článků územní samosprávy
 - veřejných fondů
 - veřejně právních institucí zřizovaných státem a územní samosprávou
 - veřejných podniků

- **Veřejný dluh x Státní dluh x Dluh samosprávy**

To se mi líbí 42 tis. Tweet 246 Pin it Share 5.5K

Veřejný dluh České republiky

1 862 027 193 342 Kč

Během návštěvy webu

2 783 Kč

Příjmy veřejných rozpočtů

1 516 664 079 773 Kč

Daň z příjmu obyvatel

139 197 293 551 Kč

Daň z příjmu firem

122 147 458 824 Kč

Ostatní daně

1 255 319 059 894 Kč

Státní dluh

1 663 700 000 000 Kč

Dluhy kraje, obci a ostatní

198 327 193 342 Kč

Výdaje veřejných rozpočtů

1 598 945 308 319 Kč

Důchody a dávky

499 617 911 398 Kč

Investice

64 319 743 807 Kč

Úroky z dluhu

45 381 070 838 Kč

Počet zaměstnaných

4 970 724

Počet nezaměstnaných

321 973

Počet důchodců

2 381 358

Hrubý domácí produkt (HDP)

4 438 844 213 668 Kč

Počet obyvatel

10 533 762

Dluh na obyvatele

176 768 Kč

Počet mladých do 15 let

1 604 027

Počet lidí 15-65 let

6 992 712

Počet lidí nad 65 let

1 930 350

Veřejný dluh vůči HDP

41.95 %

Příjmy rozpočtu vůči HDP (konec roku)

41.3 %

Výdaje rozpočtu vůči HDP (konec roku)

44.1 %

přidejte si počítadlo na web

diskuze

výpočet modelu

@michliq_

Aleš Michl

Průměrná rychlost zadlužování

412 Kč za 1 sekundu

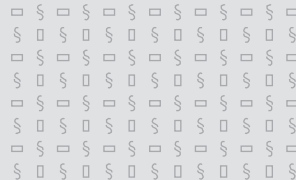
Průměrná rychlost HDP

5 800 Kč za 1 sekundu

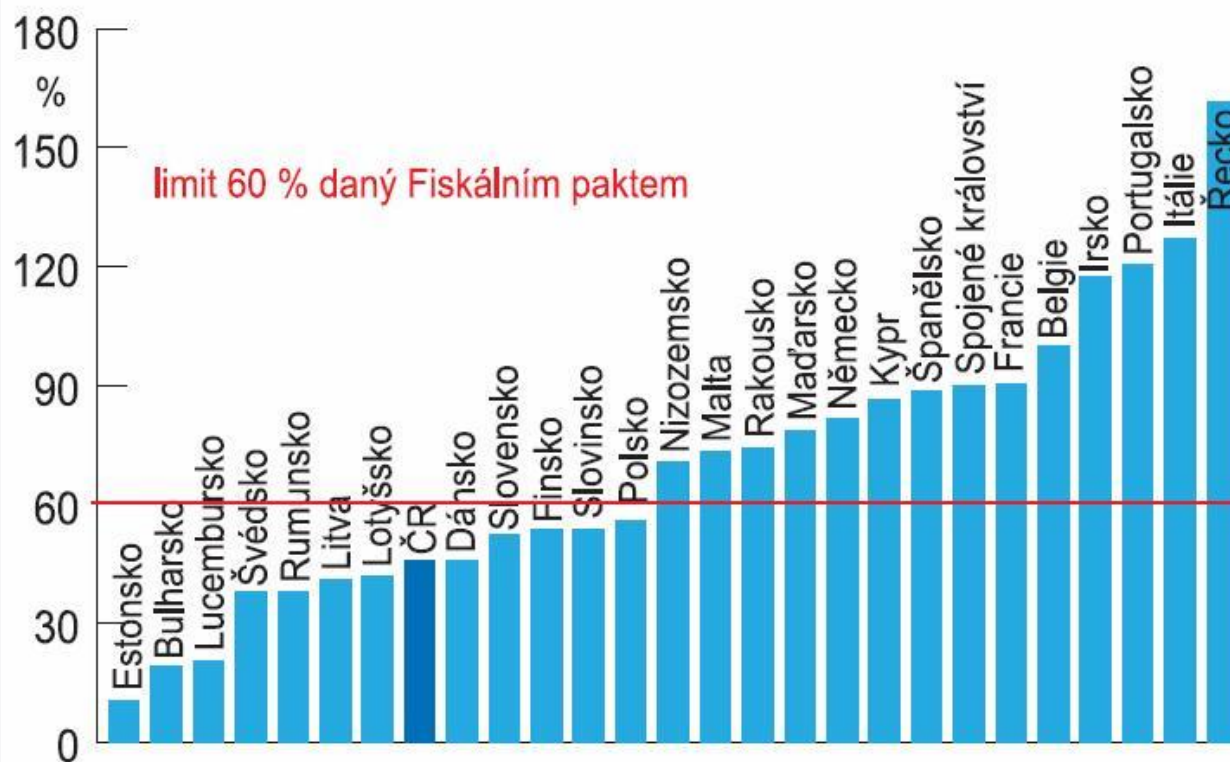
Průměrná rychlost úroků

1 696 Kč za 1 sekundu

Zdroj: SEKAVA, Josef. Veřejný dluh České Republiky [online] joskawe.cz [cit. 6. 11. 2015 14:38]. Dostupné z: <<http://www.verejnydluh.cz/>>.

Veřejný dluh vůči HDP v roce 2012

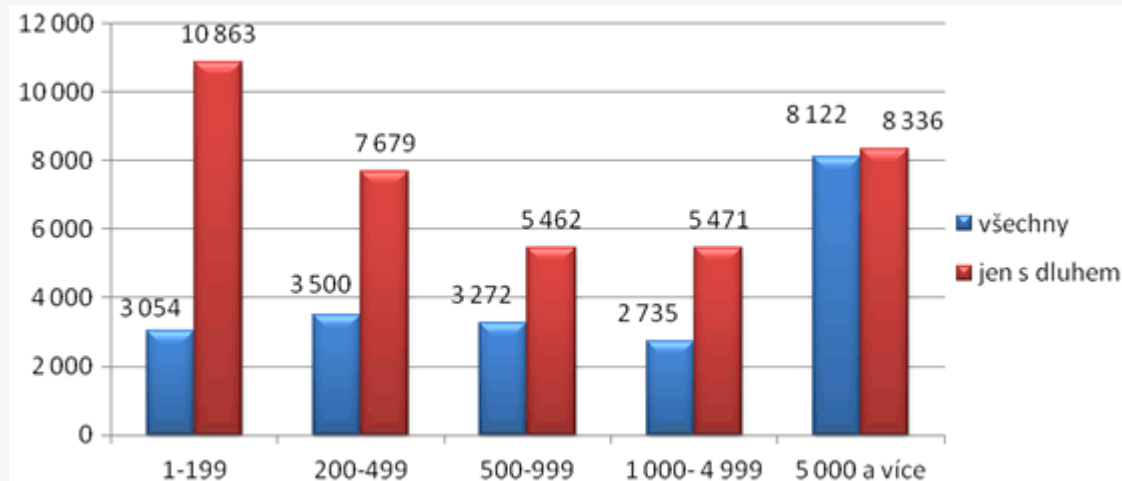

Zdroj: Evropská komise, v grafu pro informaci zahrnuty i UK a ČR, které se Fiskálního paktu neúčastní

Rizikové obce podle veřejného dluhu

Tab. 2. Rizikové obce podle velikostních kategorií

	Podíl rizikových obcí na všech [%]	Podíl obcí s nadměrným dluhem na celku [%]
1–199	7	70
200–499	10	57
500–999	9	41
1000–4999	10	35
5000 a více	7	21

Pramen: KAMENÍČKOVÁ, Věra. Je dluh obcí rizikem? Obec a finance. 2013, č. 4, s. 24 - 26. ISSN 1211-4189.

Původní zdroje: ÚFIS, Ministerstvo financí, výpočty CRIF – Czech Credit Bureau, a. §2

Děkuji za pozornost 😊

- JUDr. Ing. Libor Kyncl, Ph.D.
- Libor.Kyncl@law.muni.cz
- Kancelář 308